

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut Politologických studií

Katedra mezinárodních vztahů

Bakalářská práce

2020

Jiří Sobotka

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut Politologických studií

Katedra mezinárodních vztahů

Vliv migrační krize na Spolkovou republiku Německo v letech 2013-2016

Bakalářská práce

Autor práce: Bc. Jiří Sobotka

Studijní program: Politologie a mezinárodní vztahy

Vedoucí práce: PhDr. et Dipl.-Pol. Martin Jeřábek, Ph.D.

Rok obhajoby: 2020

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 6.1.2020

Jiří Sobotka

Bibliografický záznam

SOBOTKA, Jiří. *Vliv migrační krize na Spolkovou republiku Německo*. Praha, 2020. 76 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií. Katedra Mezinárodních vztahů. Vedoucí diplomové práce PhDr. et Dipl.-Pol. Martin Jeřábek, Ph.D.

Rozsah práce: 95 063 znaků včetně mezer

Anotace

Bakalářská práce se zabývá dopadem migrační vlny v letech 2013-2016 na Spolkovou republiku Německo. V první kapitole budou vysvětleny základní pojmy související s migrací, následně budou krátce představeny jednotlivé migrační teorie. Druhá kapitola se bude zabývat vznikem migrační krize, kdy jsou uvedeny důvody pro příchod migrantů do Spolkové republiky Německo. Následující část se věnuje nově vzniklé straně Alternativa pro Německo, která využila protiimigrační politiku k vstupu do jednotlivých zemských sněmů, a poté v roce 2017 završila své etablování na politické sféře vstupem do Spolkového sněmu. Krátce zde bude zmíněno také hnutí PEGIDA. Poslední část se bude zajímat výdaji Německa, které musela vynaložit v letech 2013-2016, pozornost zde bude zvláště věnována sociálním dávkám pro migranty, výdaje na ubytování nově příchozích migrantů a dopadům migrační krize na rozpočet SRN.

Annotation

The bachelor thesis deals with the impact of the migration wave (which happened between the years 2013 and 2016) on the Federal Republic of Germany. In the first chapter, the basic concepts related to migration will be explained, then the particular migration theories will be briefly introduced. The second chapter will deal with the rise of the migration; the chapter also lists the reasons for the arrival of migrants to the Federal Republic of Germany. The next part is devoted to the newly formed party Alternative for Germany, which used the anti-immigration approach to enter the provincial councils and then in 2017 completed its establishment in the political sphere by joining the Bundestag. The PEGIDA movement will also be briefly mentioned in this thesis. The last part will deal with the expenditures of Germany, which had to be spent between the years 2013 and 2016; the attention will be paid especially to social benefits for migrants, expenditures for accommodation of newly arrived migrants and the impact of the migration crisis on the budget of the Federal Republic of Germany.

Klíčová slova

ekonomický dopad na Německo, migrace, migrační krize, politický dopad migrační krize ve spolkových zemích, vzestup politických stran, AFD

Keywords

economic impact on Germany, migration, migration crisis, political impact of migration crisis on bundeslands, rise of political parties, AfD

Title/název práce

Vliv migrační krize na Spolkovou republiku Německo v letech 2013-2016

The Impact of the Migration Crisis on Germany 2013-2016

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval bych rád poděkoval PhDr. et Dipl.-Pol. Martinu Jeřábkovi, Ph.D. za cenné rady a vedení během zpracovávání této práce.

Teze bakalářské práce

Příjmení, jméno: Sobotka, Jiří

Název práce: Vliv migrační krize na Spolkovou republiku Německo v letech 2013-2016

Vedoucí práce: PhDr. et Dipl.-Pol. Martin Jeřábek, Ph.D.

Název práce v AJ: The Impact of the Migration Crisis on Germany 2013-2016

Studijní obor: Politologie a mezinárodní vztahy

Semestr zadání: letní

Akademický rok podání: 2017/2018

Předpokládaný termín dokončení: ZS 2020

Typ práce: bakalářská

Zdůvodnění výběru práce

Tématem práce je popsat vliv migrační vlny v letech 2013-2016 na Spolkovou republiku Německo, konkrétně z politické a ekonomické roviny. Důvodem pro výběr tohoto tématu je fakt, že Německo patří k nejvyspělejšími ekonomikám Evropské unie a světa, Jedná se o sociální stát, který má azylovou politiku zakotvenou v zákoně. Cílem práce bylo tedy zjistit, zdali příchod velké masy migrantů do spolkových zemí a výdaje spojené s tímto příchodem ovlivní ekonomický růst Německa, a jaké následky může mít tato integrace na ekonomiku. Zároveň se z migrační vlny stalo poměrně medializované téma, které rozdělilo německou společnost na dva tábory. Tomuto rozdělení přispěla také proimigrační politika od kancléřky Angely Merkelové. Nespokojenost s příchodem migrantů využila strana AfD, která se díky své protiimigrační politice snažila dostat do parlamentu.

Předpokládaný cíl

Cílem této práce je definovat základní výzkumné otázky a určit základní směr bakalářské práce, jaký vliv přinesla migrační krize jako celek na Spolkovou republiku Německo. Bakalářská práce se skládá ze dvou subotázek, jež se odlišují svým ekonomickým zaměřením. První otázka se týká ekonomického dopadu novodobé migrační vlny, tj. jestli migrační vlna a otevřená proimigrační politika má potenciál přinést SRN budoucí ekonomický růst, či tento záměr má za výsledek enormní zátěž pro německý sociální systém. Druhá otázka má za cíl posoudit, jak migrační vlna ovlivnila citění Němců. Hlavním bodem zde bude posoudit a následně odpovědět, jak ovlivní proimigrační a protiimigrační strategie stran politické dění v Německu a jakým způsobem se bude německá migrační politika nadále vyvíjet a zdali přerozdělování imigrantů mezi spolkovými zeměmi nějak ovlivnilo tamější politickou situaci.

Metodologie práce

Celý projekt se bude točit kolem fenoménu migrační krize. Práce se bude zakládat především na určení ekonomických výdajů, které Německo musí vynaložit a případné prohlášení jednotlivých částí země o prognóze zaměstnanosti migrantů v uvedených letech. Dále z odborných článků vyvodit náhlou změnu volebních preferencí a rapidní vzestup AFD.

Jedná se o případ jedno případové studie (tzv. one – case study). Výsledek této studie přinese jasně ucelený přehled o problematice zatížení Německa v rámci migrační vlny, na druhou stranu nebude možné tento výsledek zobecnit na ostatní případy. Tento metodologický přístup je na tuto problematiku nejlépe aplikovatelný, neboť jediné Německo zpočátku nastavilo svoji politiku vůči migrantům a otevřelo tak prostor masové migraci. V rámci výzkumu jsou vybrány 2 proměnné – ekonomický dopad migrační krize a politický dopad migrační krize. Každá z nich bude zvlášť testována ve svém prostředí.

Základní charakteristika tématu

Podle moderních zdrojů je migrace definována jako pohyb osob nebo skupin, jenž se trvale či dočasně chtějí usadit v místě odlišném od svého původního usídlení, přes politické nebo administrativní hranice. Pokud zde na tomto území žije bez trvalého pobytu déle jak 12 měsíců, mluvíme tak o dlouhodobé migrantovi. V současné době jsou ze zemí EU nejvíce preferovány Itálie, Německo a Francie. Podle některých zdrojů je však na vrcholu preferenčního žebříčku migrantů v současné době Německo, neboť díky své ekonomické situaci se považuje za lídra EU a tím pádem je i v hledáčku novodobých uprchlíků (Dinan, Německo je v současnosti zahlceno migrantskou vlnou, probíhá však politický nátlak ze spolkové vlády urychleně žádosti o poskytnutí azylu vyřídit a neúspěšné žadatele dopravit do země původu. Německo je však povinno žadatele uvedené v evidenci alespoň po dobu řízení sociálně zajistit. A to je z hlediska ekonomických výdajů značně nákladné – některé údaje mluví až o 94 miliardách za následujících 5 let, spolkové země kvůli této události jsou nuceni odkládat důležité. Není však jasné, jaký potenciální přínos dokážou budoucí azylanti schopni SRN poskytnout. Současná situace v Německu a migrační krize dala za vznik nesváry a nespokojenost v některých spolkových zemích, ze kterých mohly strany krajních stran těžit.

Předpokládaná struktura práce:

1. Úvod
 - a. Vymezení tématu
 - b. Definice pojmu migrační krize, dopady na státy (konkrétně SRN)
 - c. Cíl práce
 - d. Metodologie
 - i. Analýza ekonomického dopadu na SRN
 - ii. Popisná analýza migrační krize a posílení vlivu AFD v jednotlivých spolkových zemích
2. Migrační krize Německo
 - a. Současný stav žadatelů o azyl za roky 2013-2016
 - b. Politický postoj k migrační vlně –na počátku krize a v 2016
 - c. Ekonomický postoj k migrační vlně- na počátku do 2016
3. Závěr
 - a. Shrnutí výsledků
 - b. interpretace
4. Použitá literatura

Základní literatura

DW.com. *The cost of the refugee crisis* [online]. February 2018 [cit-2018-02-05].
Dostupné z: <http://www.dw.com/en/the-costs-of-the-refugee-crisis/a-19016394>

LIAM J.L. *International migration and refugee law. Does Germany's migration policy toward syrian refugee comply?* [online]. Hamburg. Anchor Academic Publishing. 35-37[cit-2018-02-05]. ISBN- 978-3-96067-151-0. Dostupné z:
<https://books.google.cz/books?id=4NEnDwAAQBAJ&printsec=frontcover&dq=germany+migration+crisis&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwiK9oHv8uTaAhVKaVAKHYDAAXkQ6AEIODAD#v=onepage&q=germany%20migration%20crisis&f=false>

TOWNSEND R.M. *The European migrant crisis* [online]. LULU.com. 2015. ISBN 9781329527225, 170s. Dostupné z:
<https://books.google.cz/books?id=612SCgAAQBAJ&pg=PA110&dq=germany+migration+crisis&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwjklonJ3-XaAhUusKQKHAKWDi4Q6AEIPjAE>

Zpravy.e15.cz *Německo odkládá snižování daní. Kvůli nákladům na uprchlíky.* [online]. August 2015[cit 2018-01-05]. dostupné z:
<http://zpravy.e15.cz/zahranicni/ekonomika/nemecko-odklada-snizovani-dani-kvuli-nakladum-na-uprchliky-1228680>

Novinky.cz, *Za vzestup pravicové AFD může Merkelová, prohlásil bavorský premiér.* [online]. May 2015 [cit- 2018-02-05]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/403539-za-vzestup-pravicove-afd-muze-merkelova-prohlasil-bavorsky-premier.html>

GRIMM, Robert, 2015. The rise of the German Eurosceptic party Alternative für Deutschland, between ordoliberal critique and popular anxiety. *International Political Science Review* [online]. **36**(3), 264–278. ISSN 0192-5121. Dostupné z: doi:10.1177/0192512115575384

Obsah

Úvod	3
Cíl práce	4
Metodologie práce	5
Rozbor zdrojů	6
1 Teorie migrace a vymezení základních pojmů	7
1.1 Teorie migrace	7
1.1.1 Funkcionalistická teorie migrace	8
1.1.2 Historicko – strukturální teorie	8
1.1.3 Teorie migračních sítí.....	8
1.1.4 Teorie transnacionálního prostoru.....	8
1.1.5 Institucionální teorie.....	8
1.2 Charakteristika základních pojmů.....	9
1.2.1 Imigrant	9
1.2.2 Neregulérní migrace	9
1.2.3 Uprchlík a azylant	10
1.2.4 Další druhy migrace	11
2 Vznik migrační krize 2013-2016	12
2.1 Pozadí migrační krize	12
2.2 Push faktory (důvody pro vznik migrace)	15
2.3 Proč migranti směřují do Německa?	16
3 Politické dopady migrační krize na vnitřní politiku SRN	19
3.1 Vznik AfD.....	20
3.2 Prvotní úspěch AfD ve volbách	22
3.3 PEGIDA.....	24
3.4 Je AfD krajně pravicová strana?	25
3.4.1 Aplikace extremismu na AfD	26
3.5 Program AfD po roce 2015.....	26
3.5.1 Protiimigrační program AfD.....	29
3.6 Volební úspěchy AfD po roce 2016	31
3.6.1 Zhodnocení hypotézy-vliv AfD na politický systém SRN.....	32
4 Ekonomické dopady migrační krize na SRN.....	34
4.1 Předpoklad atraktivity modelu SRN (pull faktory)	34
4.1.1 Vysoká ekonomická úroveň – magnet pro migranty	35
4.1.2 Index lidského rozvoje	36

4.1.3	Sociální zabezpečení migranta.....	36
4.1.4	Hartz III a Hartz IV	37
4.1.5	Bezpečný stát	40
4.2	Dopady na Německo – výdaje	40
4.3	Dopady – pracovní trh	42
4.3.1	Zhodnocení hypotézy – ekonomický výhled 2017 a 2018	49
	Závěr.....	51
	Prameny a literatura.....	54

Úvod

Od konce roku 2013 se začala Evropa potýkat se vzrůstajícím problémem, který způsobil potíže v jednotlivých státech i v dosud relativně stabilní Evropské unii. Řeč je samozřejmě o fenoménu zvaném migrační krize. Příčiny takovéto vlny mohou být různé, jde o útěk před občanskou válkou řádící v Assadově Sýrii, či islamistické boje v Iráku, nebo jednoduše nefunkčnost státní správy ve východních státech a tím pádem vznik bezpečnostního rizika a ekonomického strádání. A právě tyto faktory daly původ vzniku novodobé migrační vlny. Podle zdrojů jenom v roce 2015 zaznamenaly státy EU téměř 1,3 milionů žadatelů o azyl. Část jich zamířila do Švédska, či Francie, většina ale od překročení hranic Evropské unie směřovala do Spolkové republiky Německo. Tyto státy byly v době vypuknutí migrační krize vedeny jako největší ekonomiky Evropské unie, mající jednu z nejlepších úrovní života. Spolková republika Německo v čele s Angelou Merkelovou tak přijala do země několik set tisíc migrantů ze Sýrie, Iráku, Afghánistánu a dalších zemí. Jeden z hlavních důvodů pro příchod do Německa je otevřená azylová politika, která je přímo obsažena v základním zákoně Německa. Německo podle tohoto zákona musí poskytnout útočiště politicky či nábožensky pronásledovaným jedincům, kteří by ve své rodné zemi byli ohroženi na životě. Dále jim musí být zajištěno alespoň základní ubytování v azylových domech či v jiných příbytcích, následně jim jsou vypláceny dávky za dobu pobytu migranta na území Německa. Ekonomika Německa se tak dostala do veliké zátěže, což vyvolávalo kritiku z řad obyvatelstva, usilující o změnu azylového systému v Německu. Toto znamenalo nová témata na politické scéně a dalo tak záminku pro vznik nových politických subjektů, aby svým programem oslovili nespokojené voliče.

Příliv lidí do Německa znamenal také nápor na ekonomiku Německa, nejvýkonnější ekonomiku Evropské unie, neboť jednotlivé spolkové země museli vynaložit značné částky za účelem poskytnutí azylového ubytování nově příchozím, mnohdy pak z důvodu nedostatku volných ubytovacích míst musely jednotlivé země investovat nemalé prostředky na výstavbu nových bytových jednotek pro uprchlíky. Nově příchozí znamenají také nápor pro sociální stránku německého rozpočtu, neboť země musely novým žadatelům o azyl vyplácet stovky eur v rámci zajištění jejich základních hygienických potřeb, případně jim poskytnout příspěvek na bydlení. Všechny tyto položky znamenaly enormní nápor na německý rozpočet.

Cíl práce

Cílem práce bude potvrdit nebo zamítnout 2 níže uvedené hypotézy. Pro lepší zkoumání byly tyto hypotézy rozděleny do politické a ekonomické části.

- 1) H1: Migrační vlna způsobila vzestup strany AfD napřed ve spolkových zemích, poté vstup do Spolkového sněmu SRN po roce 2017.
- 2) H2: Migrační vlna 2013-2016 znamenala pro Spolkovou republiku Německo ekonomickou zátěž.

Hlavním záměrem práce bude představit nové politické subjekty, přičemž hlavní pozornost bude věnována politické straně Alternativa pro Německo (německy Alternative für Deutschland), která primárně vznikla za účelem kritiky německé politiky při krizi eurozóny, později však svůj program při příležitosti masivního příchodu migrantů v roce 2015 změnila na převážně protiimigrační politiku. Krátce zmíněno bude i hnutí PEGIDA, které vzniklo z důvodů nespokojenosti s vládním řešením migrační krize.

V kapitole 3 je popsán vzestup strany AfD ve spolkových zemích, následně vstup strany do Spolkového sněmu SRN po volbách v roce 2017.

V kapitole 4 bude zkoumána ekonomická zátěž migrační vlny 2013-2016 na Spolkovou republiku Německo.

Tyto hypotézy budou zkoumány za roky 2013-2016. Migrační krize sice podle některých autorů začala již v roce 2013, nicméně převážná pozornost bude věnována letem 2015 a 2016, protože Německo zaznamenalo migrační boom. Rok 2013 je z hlediska této práce důležitý převážně z politického hlediska, neboť v té byla založena krajně pravicová strana, která svůj program zaměřila převážně na tuto krizi – AfD.

Metodologie práce

Důvodem pro výběr tématu byl fakt, že Německo je nejvyspělejším ekonomickým subjektem v rámci Evropské unie, proto je z mého pohledu zajímavé, jakých ekonomických výsledků bude Německo dosahovat v pozorovaném období i přes značné výdaje vynaložené na sociální a integrační politiku. Dalším důvodem pro výběr tématu byla značná mediální pozornost věnovaná celé krizi, která do značné míry dokázala rozdělit společnost na promigrační a protimigrační tábor. Této diverzifikace mohly následně využít noví političtí aktéři, kteří se prostřednictvím protiimigračního programu mohou dostat do německého Spolkového sněmu či jednotlivých zemských sněmů.

Německo vychází ze své humanitárně sociální politiky, která se opírá o právo migrantů požádat v zemi o azyl, na který má migrant právo podle Základního zákona. Německo nové migranty potřebuje k transformaci své ekonomiky a integrace těchto migrantů může do budoucna přinést ekonomický růst Německa.

V rámci metodologie je zvolena především deskriptivní a analytická metoda. Na začátku budou představeny jednotlivé pojmy a teorie související s migrací. V sekci týkající se představení AfD budou poté krátce představeny pojmy krajní pravice a extremismu, se kterými je strana často spojována. Následně práce naváže programem strany po roce 2015, kdy strana změnila svoji hlavní programovou prioritu z euroskepticismu na silnou protiimigrační politiku. Jelikož se jedná o jednopřípadovou studii, pro tento případ použiji knihu zabývající se zkoumáním politiky od *Petra Druláka*¹. Poté bude použita studie od *Marcela Lewandowskyho*², dále budu čerpat z knihy o základních faktech o AfD od *Davida Hanušky*³ a novinové články.

V kapitole čtyři budu analyzovat výdaje, které SRN muselo vynaložit na zažehnutí migrační krize a výdaje spojené s následným socializováním příchozích lidí do společnosti. Konec kapitoly bude věnován zhodnocení těchto výdajů a jaký výsledek mohou v budoucnu přinést.

¹ DRULÁK, Petr et al. *Jak zkoumat politiku: Kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích*. Portál, 2008. 336 s. ISBN 978-80-7367-385-7

² LEWANDOVSKY, Marcel. *Alternative für Deutschland. A New Actor in the German Party System*. Berlin: Friedrich-Ebert-Stiftung, 2014.[cit.2020-03-01]. Dostupné z: <http://library.fes.de/pdf-files/id/ipa/10644.pdf>

³ HANUŠKA, David. *Alternativa pro Německo*. Praha: Naše vojsko, 2018, 207 s. ISBN 978-80-206-1764-4.

Rozbor zdrojů

Pro určení počtu migrantů budu vycházet z výročních zpráv Úřadu pro migraci a přistěhovalectví (BAMF), který každoročně udává statistiky o počtu imigrujících a emigrujících osob.⁴

V rámci zkoumání německé politické sféry, konkrétně krajně pravicové AfD je vhodné použít studii *Marcela Lewandovského*⁵. Pro základní fungování strany a popis událostí uvnitř strany můžeme využít již výše zmíněnou knihu *Davida Hanušky*.⁶ Důležitým zdrojem popisující politickou a ekonomickou situaci Německa v souvislosti s *Vítací kulturou* Angely Merkelové je kniha od *Simona Bulmera* a *Wiliama Patersona*.⁷ Zařazením AfD a jejím programem se také zabývá práce od *Tanji Wolfové*⁸, zaměřující se na určení směru AfD v rámci politického spektra.

Kapitola popisující *ekonomické dopady migrační krize na SRN* čerpá především z prací *Josefa Koudelky*,⁹ dále práce *Niala Newshama* a *Francesca Rowe*¹⁰ popisující potencionální ekonomický dopad syrských příchozích na stárnoucí populaci Německa. Jako sekundární zdroje budou použity novinové články.

⁴ BUNDESAMT FÜR MIGRATION UND FLÜCHTLINGE. 2014. *Migration report 2013 central conclusions* Německo: BAMF.2014. Dostupné z: http://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/EN/Downloads/Infotehk/Forschung/Studien/migrationsbericht-2013-zentrale-ergebnisse.pdf?__blob=publicationFile

⁵ LEWANDOVSKY, Marcel. *Alternative für Deutschland. A New Actor in the German Party System*. Berlin: Friedrich-Ebert-Stiftung, 2014.[cit.2020-03-01]. Dostupné z: <http://library.fes.de/pdf-files/id/ipa/10644.pdf>

⁶ HANUŠKA, David. *Alternativa pro Německo*. Praha: Naše vojsko, 2018, 207 s. ISBN 978-80-206-1764-4.

⁷ BULMER, Simon a Wiliam E. PATTERSON. *Germany and the European Union: Europe's reluctant hegemon*. 1. vydání. Maxmilian Education UK, 2019. 280 s. ISBN 9780333645437

⁸ WOLF, Tanja. Is the Alternative for Germany Really Right-Wing Populist? *Politologický časopis – Czech Journal of Political Science / Czech Journal of Political Science* [online]. 2016, 149-162 [cit. 2019-29-12]. ISSN 12113247

⁹ KOUDELKA, Josef. *Imigrace a liberalismus – Dopady migrace, teorie a možná řešení*. 1. vydání. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury.2018. 218 s. ISBN 978-7325-454-4

¹⁰ NEWSHAM, Nial a FRANCISCO ROWE. *Projecting the demographic impact of Syrian migration in rapidly ageing economic, Germany*. [online] listopad 2018 [cit 2019-11-14]. DOI: 10.13140 Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/330305814_Projecting_the_demographic_impact_of_Syrian_migration_in_rapidly_ageing_economy_Germany

1 Teorie migrace a vymezení základních pojmů

1.1 Teorie migrace

Pojem migrace je velmi těžké pojmut, neboť existuje spousta výkladů tohoto pojmu. K ucelení tohoto pojmu přispěl svým poznání Ravenstein, který svojí tvorbou sice nepřispěl k celistvé definici, nicméně se mu povedlo definovat základní empirické zákony migračních procesů:

- Většina migrantů preferuje kratší vzdálenost
- Migranti, kteří cestují na větší vzdálenost, míří do obchodních a průmyslových center
- Nárůst obyvatelstva velkých měst je z větší části způsoben spíše přisunem migrantů než přirozeným růstem původního obyvatelstva
- Objem migrace roste spolu s vývojem průmyslu a obchodu a rozvojem dopravy
- Většina migrantů pochází ze zemědělských oblastí a míří do průmyslových a obchodních center
- Většina migrace má ekonomický charakter
- Migranti, kteří se posunují do cílových oblastí, za sebou nechávají prázdná místa, která jsou zaplněna jinými migranty z jiných oblastí
- Ženy migrují častěji než muži v případě kratších vzdáleností, u delších vzdáleností je tomu opačně¹¹

Než však začneme analyzovat konkrétní migraci do Spolkové republiky Německo (SRN), musíme si nejdříve krátce definovat pojem migrace. Pojem migrace, který má své základy v latině, vyjadřuje krátký či dlouhý pohyb jednotlivce nebo skupiny osob přes určité hranice, ať již politické nebo pomyslné, do nových oblastí a komunit. Na rozdíl od mobility se migrace vyznačuje hlavně změnou trvalého bydliště. Často v souvislosti s migrací mluvíme o tzv. push a pull faktorech, kde první z těchto pojmů (push) vyjadřuje skutečnosti, které dané obyvatele ze země vytlačuje, a druhý (pull) naopak znamená důvod přitahující obyvatele cizí země do jím vybrané destinace. Příkladem prvního z termínů může být například občanská válka v zemi, druhým například ekonomická expanze cílové země.¹² Dalšími faktory, které mohou obyvatele lákat k emigraci, jsou například větší stabilita politického systému a vzrůstající životní úroveň obyvatel (níže uvedeno jako funkcionalistická teorie migrace). Dále je nutné si uvědomit, že

¹¹ RAVENSTEIN, E. G. 1889. The Laws of Migration. *Journal of the Royal Statistical Society*. 2003, vol. 52, no. 2. s. 286–289. ISSN 0952-8385

¹² SCOTT, John a Gordon MARSHALL. *A dictionary of sociology*. 4. vydání. Oxford University Press, 2009. ISBN 9780199533008.

podle nejnovějších statistik některé země vykazují záporný populační růst, a tím pádem je migrace do těchto zemí nutná.¹³

Je důležité si také uvědomit, že volbou prochází i migrant a jsou zde okolnosti, které musíme brát v potaz. Zde bychom mohli uvést například místo, ze kterého migrant vychází, finální destinace, a přechodné země.¹⁴

1.1.1 Funkcionalistická teorie migrace

Funkcionalistická teorie migrace pracuje s modelem push a pull faktorů. Tento model je z hlediska migrační krize 2013–2016 nejlépe využitelný, proto bude v práci v dalších kapitolách použit.

1.1.2 Historicko – strukturální teorie

Tato teorie zaměřuje svoji pozornost světového uspořádání na nerovné rozdělení v aktuálním světě. Na tento daný fakt se snaží migrace reagovat.¹⁵

1.1.3 Teorie migračních sítí

Jedná se o vztah mezi mateřskou a finální zemí. Tato teorie se zabývá vztahem vyplývajícím mezi danými zeměmi, přičemž jako hlavní důvod uvádí formální a neformální podnět mezi migranty a obyvateli, kteří zůstávají v mateřské zemi. Tyto lidé si navzájem poskytují sociální kapitál či informace o finální zemi, dále finanční a sociální pomoc a jiné druhy podpory, jako je například ubytování, či případnou pomoc při usazení ve zvolené zemi. Tyto sítě také poskytují potřebné zázemí během cesty.

1.1.4 Teorie transnacionálního prostoru

Tato teorie úzce souvisí s cirkulární migrací, neboť jednotliví migranti se pohybují mezi státy, bez jednoznačné identifikace daného migranta ke konkrétní zemi.

1.1.5 Institucionální teorie

Předpokladem pro tuto teorii je nesoulad mezi množstvím přijímaných cizinců do země a atraktivitou této země, která je vysoká. Toto vede k přilákání podnikatelů do tohoto sektoru, kdy dochází ke vzniku soukromých institucí orientujících se na zisk, které posléze nabízejí

¹³ ABRAMUZCIKOVÁ PAVLÍKOVÁ, E.: Scénář migrace. In: FRIČ, Pavol a kol. *Česká soda v evropské unii: scénáře strategického chování ČR v EU*. Praha: CESES FSV UK, 2004. 130 s. ISBN 80-86103-74-9.

¹⁴ DRBOHLAV, D. *Mezinárodní migrace obyvatelstva – pohyb i pobyt (Alenky v kraji divů)*. In Šišková, T. (ed.). *Menšiny a migranti v České republice; My a oni v multikulturní společnosti 21. století*. Praha: Portál, 2001, s. 17–30. ISBN 80-7178-648-9.

¹⁵ ŠTICA, Petr. *Etika a migrace: vybrané otázky současné imigrace a imigrační politiky*. Ostrava: Ostravapress, 2014..104 s. ISBN 9788087853207

imigrantům zpoplatněné služby. Může se jednat o dopravu do cílové země nebo případné zprostředkování smlouvy o pracovním poměru s určitým zaměstnavatelem. V některých situacích lze možno touto cestou sjednat také sňatek s obyvatelem cílové země a opatření falešných dokumentů. Instrukce se mohou postupem času stát populárním způsobem dostání se do cílové země s nižším omezením plynoucím od státu. To vede k oslabení tradičních faktorů vedoucích k migraci, což ztěžuje vládě dané země kontrolu a regulaci migračních toků dané země.¹⁶

1.2 Charakteristika základních pojmů

1.2.1 Imigrant

Tento pojem je z hlediska obecné definice těžko pojímatelný, neboť za imigranta nelze označit každého cizince, který je přítomný na území jiného státu. Tato skutečnost je v plné režii jednotlivého státu, jehož právní stát určí, kdy se jedná o imigranta či nikoliv. V reálu však jednotlivé právní řády mají různé pojetí definice, neboť každý právní řád určuje jinou délku pobytu cizince na svém území. Pomocí této definice může být doporučení od Spojených národů, které stanovují jako limitní dobu hranici jednoho roku na území daného státu. Mezi definicí imigrace můžeme tedy zařadit určitou trvalost pobytu.¹⁷ Imigraci jako takovou je však obtížné sledovat, jako jeden důvod se může například ukázat nařízení vlády, které údaje budou na území evidovány. Dalším problémem může být kvalita dat, které dostávají pověření statistické z úřadů ke zpracování. Potíže také může způsobit určený čas pro definici migrace (viz jeden rok od Spojených národů), tj. kdy přesně délka pobytu cizince započne.¹⁸ V neposlední řadě je tu problematika tzv. dvou domů, to znamená, že cizinci cestují do cizí země a po krátkém pobytu se opět vrací do původní země, a tyto přesuny opakují několikrát.

1.2.2 Neregulární migrace

Jedná se o cizince, kteří nelegálně překročili státní hranice, a zároveň pobývají na území cizího státu. Další možností je pobyt v rozporu s účelem, pro který jim na daném území bylo uděleno povolení o pobytu.¹⁹ Zde však musíme blíže specifikovat pojem cizinec. Například podle České republiky se o cizince jedná v případě, když daný člověk disponuje jiným než českým

¹⁶ MASSEY, D. S., J. ARANGO, G. HUGO, A. KOUAOUCCI, A. PELLEGRINO AND, J.E. TAYLOR. *Theories of International Migration: A Review and Appraisal*. Population and Development Review. 1993, Vol. 19, No. 3., 431-466 s. DOI: 10.2307/2938462

¹⁷ ROUBÍČEK, Vladimír. *Úvod do demografie*. Praha: Codex Bohemia, 1997. 348 s. ISBN 80-85963-43-4 s. 52

¹⁸ HOLÁ, Bohdana. Proč se dlouhodobě nedaří dospět k harmonizovaným a mezinárodně srovnatelným údajům o zahraniční migraci. *Forum Statisticum Slovaca* 3, 2007 č. 3. s. 109-117.

¹⁹ DRBOHLAV, Dušan. *Nelegální ekonomické aktivity migrantů (Česko v evropském kontextu)*. Praha: Univerzita Karlova, 2008. 30-46. ISBN 978-80-246-1552-3.

občanstvím, dále pokud by nebyl občanem Evropské unie. O legální pobyt takového cizince se jedná za předpokladu, že cizinec splňuje státem dané stanovené podmínky pro pobyt. Nesplnění těchto podmínek poté vede k označení termínem nelegální pobyt tohoto cizince.²⁰ S pojmem neregulární souvisí také nelegální, neregulární však tvoří neutrálnější verzi obou pojmů. Nelegální migrace se používá jako pojem v rámci vládních restriktivních politik, neboť většinou s tímto pojmem bývá asociováno ohrožení společnosti v rámci bezpečnosti a vnitřního pořádku.²¹

1.2.3 Uprchlík a azylant

Vedle výše zmíněných forem migrace existuje také nucená forma. Tato forma je také přijímána Světovým společenstvím, kde prostřednictvím jeho opatření vytvořila možnost pomáhat pronásledovaným lidem. Organizace spojených národů v článku 14 Všeobecné deklarace lidských práv 1948 přijala právo na útočiště v cizích zemích před pronásledováním. Situaci přispěla také Úmluva o právním postavení z roku 1951, později také Protokol, týkající se právního postavení uprchlíků z roku 1967. Toto opatření zajistilo, že se azyl může poskytnout pouze cizincům, kteří museli odejít z nucených důvodů odehrávajících se v minulosti. Důležitým identifikačním bodem pojmu uprchlíka patří: jedná se o osobu nechráněnou, která má odůvodněný strach z pronásledování, což vedlo k opuštění domovského či rezidenčního státu, což je důvodem pro nacházení se mimo stát. Důvod pro pronásledování je potom určen jedním z pěti hlavních důvodů (rasa, náboženství, příslušnost k určité společenské skupině, národnost, či určitý politický názor). Zároveň žadatel o azyl nesmí spad pod vylučující klauzule – ochranu nepotřebuje z důvodů užívání jiné ochrany, nebo si ochranu nezaslouží.²² Splnění těchto podmínek však nedává dotčené osobě právo na přiznání mezinárodní ochrany, ale pouze právo zažádání o status uprchlíka a vyhledat příslušnou zemi. Státům však neplyne povinnost přijímat cizince žádajícího jako uprchlíka.²³

Azylant je blízký status, který nezískávají lidé dopouštějící se obecné kriminality a do jiné země se přemístili pouze k uniknutí před trestem. Azyl také není udělován těm, kteří emigrují kvůli ekonomickým nebo sociálním důvodům. Uprchlík a azylant jsou rozdílné z hlediska

²⁰ HRADEČNÁ, Pavla a Marie JELÍNKOVÁ. „Regularizace – pojem a obsah.“ In: *Řešení otázek neoprávněného pobytu cizinců: situace v ČR a ve vybraných evropských zemích*. Pavla Hradečná a kol. Praha: Linde, 2004. ISBN 978-80-7201-869-7. s. 15-28

²¹ HRADEČNÁ, Pavla a Marie JELÍNKOVÁ. s.23-24

²² ŠTURMA, Pavel. „Současná mezinárodně právní ochrana uprchlíků“ in: *Teorie a praxe azylu a uprchlictví*. Eds: Pavel Šturma; Věra Honousková. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2006. ISBN 9788087146682 s 24–43.

²³ ŠTURMA, Pavel. s. 24-26

historického, kdy pojem azylant je znám již od starověku.²⁴ Zásadní rozdíly obou pojmů spočívají v původu závazku. Postoj uprchlíka je upraven v mezinárodních dohodách, institut azylu a pravidla s ním související jsou výhradně v režii konkrétního státu, který rozhoduje o udělení azylu cizinci. Z tohoto titulu tedy vyplývá vztah pro daný stát a dává mu tedy možnosti se rozhodnout.²⁵

Je zde také nutné zmínit koncept otevřených hranic. Pod tímto pojmem si můžeme představit svobodný pohyb přes hranice států s minimální či žádnou restrikcí ze strany státu. Tento jev můžeme již dnes pozorovat mezi některými státy, typickým příkladem může být například schengenský prostor či dohoda mezi Ruskou federací a Běloruskem.²⁶

1.2.4 Další druhy migrace

Mezi další druhy migrace můžeme začlenit především již výše zmíněnou nelegální migraci, která zahrnuje migranty nacházející se na daném území bez potřebných dokumentů umožňujících pobyt. Dále bychom mohli jmenovat dočasně pracující migranty, kteří jsou v cílové zemi dočasně. Tento pobyt končí po skončení pracovněprávního vztahu a tito migranti se poté vrací do své mateřské země. Skupina vysoce kvalifikovaných migrantů je skupinou zdržující se v cílové zemi výhradně za účelem práce. Nesmíme opomenout také rodinné příslušníky, mezi které počítáme jedince, kteří přicestují za svými blízkými do cílové země, kde se tito jedinci zdržují z určitého důvodu. Poslední zmíněnou skupinou jsou navrátilci, kteří se po uplynutí určitého času, který pobýli v cílové zemi, vrací zpět do své rodné země.²⁷

²⁴ ČEPELKA, Čestmír. „Pojem a vývoj institutů azylu a uprchlictví“ in: *Teorie a praxe azylu a uprchlictví*. Eds. Pavel Šturma, Věra Honousková. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, ISBN 9788087146682. s. 10-23

²⁵ ČEPELKA, Čestmír. *Teorie a praxe azylu a uprchlictví 2. doplněné vydání*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta v nakl. IFEC, 2006. ISBN 808588979X. s.10-11

²⁶ KOUDELKA, Josef. *Imigrace a liberalismus – Dopady migrace, teorie a možná řešení*. 1. vydání. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury.2018. 218 s. ISBN 978-7325-454-4

²⁷ PALÁT, Milan. *Ekonomické aspekty mezinárodní migrace: teorie a praxe v Evropské unii*. Ostrava: Key Publishing, 2013. 92 s. ISBN 9788074181610.

2 Vznik migrační krize 2013-2016

2.1 Pozadí migrační krize

Následující kapitoly se budou věnovat množství migrantů, kteří přišli do Německa. Hlavním zdrojem zde bude převážně Federální úřad pro migraci a uprchlíky (*Federal Office for Migration and Refugees*), který na svých stránkách každoročně vydává zprávy obsahující údaje o migraci.

Na začátek je však nutné říct, že samotná krize se nevztahuje přímo k roku 2013. Podle některých zdrojů se začátek masové migrace datuje na roky 2007-2011, tj. krátce po vypuknutí tzv. Arabského jara, kdy současně eskalují konflikty v Afghánistánu a Iráku a následně dochází ke vzniku Islámského státu. Ke zvýšení migrace do jisté míry přispěla narůstající chudoba v jihovýchodních zemích Evropy – Řecko, Moldavsko. Je nutno zmínit, že rok 2006 byl z hlediska počtu příchozích do Německa nejnižší. Výše zmíněné události však způsobily nárůst migrace. Tyto události způsobily, že v roce 2013 zaznamenaly úřady nárůst o 13,5 % oproti minulému roku, to znamenalo téměř 1,1 mil cizinců přicházejících do Německa²⁸, což znamenalo nejvyšší hodnotu od roku 1993. Z dostupných zdrojů můžeme vyčíst, že téměř 110 tisíc obyvatel poprvé v Německu zažádalo o azyl, což znamenalo téměř 70 % nárůst oproti roku 2012. Migranti většinou přicházeli z Ruské federace, Sýrie, Srbska a Afghánistánu. Z výše uvedeného je tedy jasné, že v roce 2013 bylo Německo jasnou primární volbou.²⁹ Jak ale nyní víme, rok 2013, i když byl od roku 1993 nejpočetnější z hlediska nově příchozích, znamenal pouhou předzvěst pro roky 2014, 2015 a 2016, ve kterých propukla migrační krize. V roce 2017 však již migrace do Německa nedosahovala takových čísel jako v předešlých letech.

Jak již bylo zmíněno, počet nových migrantů narůstal po roce 2013. Mluvíme zde o nárůstu téměř o 19 %, kdy podle německých úřadů do Německa přišlo kolem 1,46 milionů lidí. Na druhou stranu však z Německa také hodně lidí odešlo, zprávy uvádí téměř 914 tisíc obyvatel, což byla nejvyšší hodnota od roku 1992. Celkově tedy Německo zaznamenalo pozitivní saldo v přepočtu téměř 550 tisíc obyvatel.³⁰ K nárůstu také došlo v sekci žadatelů o azyl, kde oproti roku 2013 (některé hodnoty uvádí 110 tisíc, jiné 127) narostl tento počet na téměř 203 tisíc. Podle statistik tedy můžeme konstatovat, že Německo nadále zůstávalo primárním cílem pro

²⁸ V roce 2012 se jednalo o 1,08 milionů obyvatel.

²⁹BUNDESAMT FÜR MIGRATION UND FLÜCHTLINGE. 2014 *Migration report 2013 central conclusions* Německo: BAMF.2014. Dostupné z: http://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/EN/Downloads/Infothek/Forschung/Studien/migrationsbericht-2013-zentrale-ergebnisse.pdf?__blob=publicationFile

³⁰BUNDESAMT FÜR MIGRATION UND FLÜCHTLINGE. *Migrationsbericht 2014*.

Německo: BAMF.2014. Dostupné z: https://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Forschung/Migrationsberichte/migrationsbericht-2014.pdf?__blob=publicationFile s.13

nově příchozí obyvatelé, oproti Itálii, Francii, Španělsku, přičemž tyto zmiňované země byly cílem pro migranty v letech 2006-2008. Pro tento rok je také zajímavé, že na prvním místě příchozích nejsou vedeni migranti z asijských zemí, nýbrž prim v tomto ohledu mají Poláci (13,5 %), následují Rumuni (13,1 %), Země východní Asie se umístily až na 4. místě, kde podle zprávy 4,4 % přišli migranti ze Sýrie. Následující graf uvádí konkrétní destinace jednotlivých migrantů.³¹

Opravdový migrační boom nastal v roce 2015. Podle *BAMF* totiž v roce 2015 německé úřady zaregistrovaly téměř 477 tisíc žádostí o azyl, což oproti necelým 220 tisícům žadatelům v roce 2014 znamenalo téměř 150% nárůst. Další údaj z *BAMF* ukazuje, že v roce 2015 bylo v Německu do tzv. EASY-systému registrováno přes 1,092 milionu příchozích, do tohoto systému se však někteří migranti registrovali opakovaně, důvodem tohoto byl další přesun migrantů na sever či dále na západ Evropy. Nicméně úřad udává, že počet lidí žádající azyl ke konci roku byl 890 tisíc lidí³². Celkově *BAMF* uvedl, že úřady zaregistrovaly celkem 2,14 milionu příchozích. Nejvíce lidí přicházelo v roce 2015 ze Sýrie, hlavní příčinou byla občanská válka v Sýrii. Ta způsobila nárůst migrace, který oproti roku 2014 činil nárůst přes 400 % (Z téměř 65 tisíc v roce 2014 na skoro 327 tisíc v 2015).³³ Pro zajímavost, druhý největší počet příchozích zaznamenalo Německo z Rumunska. Počet těchto příchozích činil přes 213 tisíc lidí, oproti 2014 se jednalo o 11% nárůst. Naproti tomu však počet příchozích z Polska a dalších zemí zaznamenal od roku 1996 pokles.³⁴

Počet žadatelů o azyl dosáhl největší hodnoty od roku 1992. Oproti předchozímu období to znamenalo nárůst o 130 %. Největší zátěž zaznamenaly německé úřady v říjnu a listopadu 2015, kdy do spolkových zemí dorazil největší počet žádostí o azyl. Ty pak způsobily značné přetížení tamních úřadů, čehož někteří žadatelé využili a podali na německé úřady žalobu za nečinnost v rámci vyřizování azylových potvrzení. Tuto možnost žaloby podle novin využilo téměř 2300 migrantů, největší podíl na těchto žalobách tvořili lidé z Afghánistánu. Německé úřady na tuto krizi musely zareagovat zvýšením počtu zaměstnanců na úřadech, uvádí se počet až 4000 nově příchozích.³⁵

³¹ BUNDESAMT FÜR MIGRATION UND FLÜCHTLINGE. *Migrationsbericht 2014*. s.17

³² BUNDESAMT FÜR MIGRATION UND FLÜCHTLINGE. *Migrationsbericht 2015*.

Německo: BAMF.2015. Dostupné z: https://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Forschung/Migrationsberichte/migrationsbericht-2015.pdf?__blob=publicationFile s.1

³³ BUNDESAMT FÜR MIGRATION UND FLÜCHTLINGE. *Migrationsbericht 2015*. s. 33

³⁴ BUNDESAMT FÜR MIGRATION UND FLÜCHTLINGE. *Migrationsbericht 2015*. s. 31

³⁵ Idnes.cz. *Tisíce migrantů žalují v Německu azylový úřad. Pracuje pomalu, tvrdí* [online]29. ledna 2016 [cit. 2019-23-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/migranti-nemecko-zaloba.A160129_072438_zahranicni_ale

V rámci enormního počtu příchozích docházelo k nelegálním případům migrace, média uvádějí i případy jedinců, kde bylo veliké podezření ze spáchání válečných zločinů či jiných trestných činů. BAMF v letech 2014-2019 nahlásil přes sedm tisíc případů, nejvíce se jich podle úřadu mělo udát mezi lety 2015 a 2016, kdy jejich počet činil téměř 4 tisíce. Kvůli velkému počtu případů se však úřady nemohly všemi případy zabývat.³⁶

Rok 2016 sice v porovnání s předchozím rokem jeho čísla nepřekonal, nicméně stále do Německa přicestovalo mnoho migrantů. Podle dostupných zdrojů z BAMF přišlo v tomto roce do Německa 1,87 milionů lidí. Na druhé straně však došlo k odlivu obyvatel z Německa, když 1,37 milionů odešlo. Což ve výsledku znamená kladné migrační saldo o téměř 500 tisíc lidí. Oproti tomu v roce 2015 je to ale značný pokles, neboť jen za rok 2015 došlo k pozitivnímu saldu téměř 1,140 milionů lidí. Lze zde pozorovat pokles příchozích ze Sýrie téměř o 68 % na 155 tisíc příchozích. Příliv syrských obyvatel se dál mírnil také v roce 2017, kdy na území Německa přišlo pouze 50 tisíc Syřanů.³⁷ Podobný trend postihl také přistěhovalce ze států Asie, například zpráva³⁸ uvádí, že počet příchozích z Afghánistánu, Iráku, Íránu poklesl o desítky procent. Na druhou stranu, došlo k nárůstu příchozích z balkánských zemí (například z Kosova, Makedonie), došlo také k nárůstu obyvatel z Turecka. Nejvíce lidí však v roce 2016 přišlo z Rumunska (v roce 2016 to bylo přes 220 tisíc lidí), druhou největší skupinu tvořili Poláci.³⁹

Pokles úřady zaznamenaly také v oblasti žádostí o azyl, kdy v roce 2016 bylo podáno k 722 tisíc žádostí o azyl (některé zprávy uvádí až 745 tisíc), pro rok 2017 bylo zaznamenáno pouze necelých 200 tisíc žádostí. Nicméně vzhledem k tomu, že v roce 2015 úřady zaznamenaly enormní počet žádostí, nestihly všechny tyto žádosti projednat, a tak v roce 2016 bylo podáno celkem 745 tisíc žádostí o azyl, neboť se úřady snažily doúřadovat žádosti z předchozích let.⁴⁰

³⁶ Idnes.cz. *Mezi migranty jsou tisíce válečných zločinců, úřady to moc neřeší* [online] 31.března 2019 [cit.2019-27-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/nemecko-migrace-krize-uprchlik-migrant-valecny-zlocin-vysetrovani.A190318_123137_zahranicni_dtt

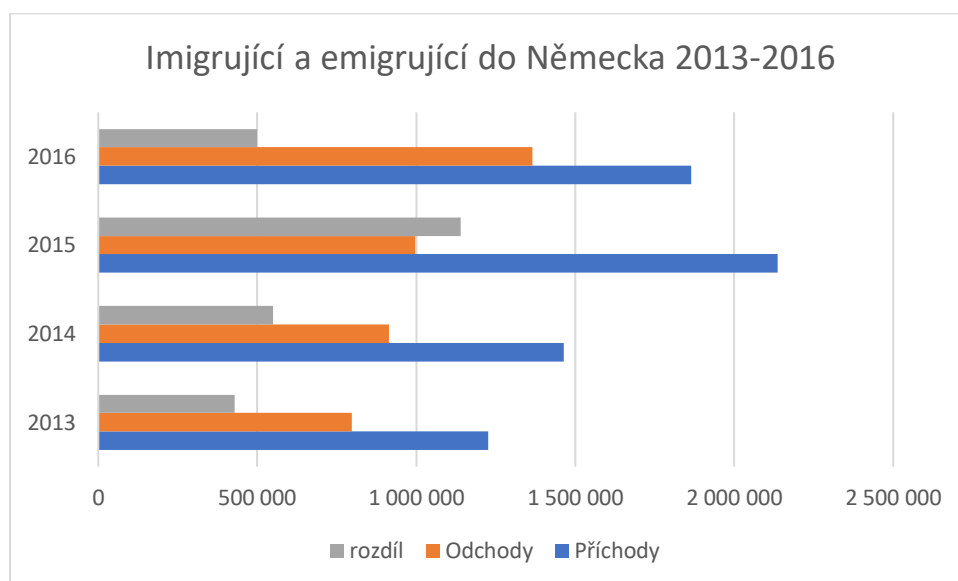
³⁷ BUNDESAMT FÜR MIGRATION UND FLÜCHTLINGE. *2016/2017 Migration report: Key results* Německo: BAMF.2017. Dostupné z: https://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/EN/Forschung/Migrationsbericht/migrationsbericht-2016-2017-zentrale-ergebnisse.pdf?__blob=publicationFile&v=13 s. 4

³⁸ BUNDESAMT FÜR MIGRATION UND FLÜCHTLINGE. *2016/2017 Migration report: Key results* s. 4

³⁹ BUNDESAMT FÜR MIGRATION UND FLÜCHTLINGE. *2016/2017 Migration report: Key results* s. 4

⁴⁰ BUNDESAMT FÜR MIGRATION UND FLÜCHTLINGE. *Migration der Bundesregierung 2016/2017* Německo: BAMF.2017. Dostupné z: https://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Forschung/Migrationsbericht/migrationsbericht-2016-2017.pdf?__blob=publicationFile&v=19 s. 6

Graf 1 Imigrující a emigrující do Německa 2013-2016

zdroj 1 Vlastní zpracování, data z <https://www.destatis.de/EN/Themes/Society-Environment/Population/Migration/Tables/migration-total.html>

2.2 Push faktory (důvody pro vznik migrace)

Jako push faktory se označují důvody, které nutí obyvatele daného státu tento stát opustit a přesídlit na jiné území. Vzhledem k tomu, že velkou část migrantů směřující do Německa jsou obyvatelé ze Sýrie, můžeme se zde zaměřit na příčiny pro migraci do cizího státu.

Jako největším faktorem je uváděn důvod občanské války, kdy občané opouští svou zemi pod strachem ohrožení života či života své rodiny. Menšinový důvod poté hrají ekonomické důvody, či důvod pro sjednocení rodiny, kde zbytek již žije v Německu. Zároveň byla země v době masivního odchodu obyvatel bombardována, ať syrskými jednotkami či jednotkami Bašara al-Asada. Určitou část území také ovládal ISIS (Islámský stát), což znamená další konflikt vyvolávající bezprostřední ohrožení života či možnost únosu. Území zmáhané válkami je také často odříznuto od přísunu potravin a hrozí zde nebezpečí nedostatku jídla a pitné vody.⁴¹

Jako dalším důvodem pro odchod jsou ekonomické podmínky. Opět na příkladu Sýrie můžeme demonstrovat, že z důvodu válečného konfliktu se země potýká s ekonomickou krizí. Podle dostupných informací zde také řadí vysoká míra korupce, rozsáhlý černý trh a úplatkařství a je zde téměř nemožné proniknout do určitých odvětví ekonomiky. V zemi také panuje vysoká

⁴¹ BLAŽEJOVSKÁ, Markéta. *Profily syrských uprchlíků a jejich migrační strategie. První dotazníková šetření* [online] Evropské hodnoty. Praha. 1. února 2016 [cit. 2019-28-12]. Dostupné z: <https://www.evropskehodnoty.cz/wp-content/uploads/2016/02/Profily-syrsk%C3%BDch-uprchlk%C5%AF-a-jejich-migra%C4%8Dn%C3%AD-strategie.pdf>

míra nezaměstnanosti, podle zdrojů se uvádí až 50% nezaměstnanosti), během let tady lze také pozorovat kolísání HDP. Sýrie je také do značné míry uvázaná na zemědělský a zpracovatelský průmysl, chybí zde výraznější segmenty soukromé sféry.⁴²

Dalším faktorem může být vzdělání obyvatel. Podle zprávy Think-tanku *Evropské hodnoty* jsou nově příchozí do Německa převážně jedinci ze střední či vyšší třídy a mají vyšší nebo alespoň středoškolské vzdělání, disponují dostatečným množstvím finančních prostředků pro cestu, což si nižší třídy v Sýrii dovolit nemohou.⁴³ Ti pak musejí zůstat v uprchlických táborech za hranicemi Sýrie.

Co se týče afrických zemí, Člověk v tísni⁴⁴ ve svém článku uvádí nejčastější příčiny odchodu lidí z Eritrey, Nigérie či Somálska. Nejčastějším důvodem pro opuštění svého domova je uveden případ války na území státu, v případě Eritrey se jedná o autoritářskou vládu tamějšího prezidenta, který skrze armádní odvozy provozuje de facto levnou pracovní sílu pro zemědělství či stavební odvětví. Zároveň je zde také velké riziko zatčení a obvinění z opozičních aktivit nebo uvěznění z důvodů dezerce. Ze země také není lehké odejít, proto mnoho obyvatel využívá pašeráctví.⁴⁵ Podobný osud stíhá také obyvatele Nigérie, kde v současnosti propuká dokonce 6 válečných konfliktů. Dalšími faktory v této oblasti jsou opět korupce, rozdílná životní úroveň, decimování životního prostředí v zemi. V případě Somálska se opět jedná o případ proběhlé občanské války, kde určité povstalecké skupiny dokonce verbují dětské vojáky, kteří napadají vzdělávací zařízení a blokují humanitární pomoc. V neposlední řadě Somálské občany dlouhodobě sužuje nedostatek potravin, které vyúsťují až v hladomor.⁴⁶

2.3 Proč migranti směřují do Německa?

V tomto případě byla volba mnoha migrantů podpořena projevem kancléřky Merkelové, která prohlásila, že nevyhostí jediného syrského žadatele o azyl⁴⁷. Ve prospěch migrantů Německo zajišťuje příznivé vstupní podmínky a vstřícné zacházení, tento fakt se však postupem času

42 Bussinessinfo.cz. Sýrie: základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled [online] Zastupitelský úřad ČR v Damašku, 16. prosince 2019 [cit. 2019-28-12]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/syrie-zakladni-charakteristika-teritoria-ekonomicky-prehled>

43 BLAŽEJOVSKÁ, Markéta. *Profily syrských uprchlíků a jejich migrační strategie. První dotazníková šetření* s. 3

44 KREJČÍ, Václav. *Migrace z Afriky do Evropy* [online] 20. července 2016. clovekvtsni.cz [cit.2019-28-12]. Dostupné z: <https://www.clovekvtsni.cz/vaclav-krejci-migrace-z-afriky-do-evropy-3303gp>

45 KREJČÍ, Václav. *Migrace z Afriky do Evropy*

46 KREJČÍ, Václav. *Migrace z Afriky do Evropy*

47 HOLEHOUSE, M., HUGGLER J. a Andrea VOGT. *Germany drop EU rules to allow in Syria refugees* [online] Brusel, Berlín, Řím. 24. srpen 2015 [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/germany/11821822/Germany-drops-EU-rules-to-allow-in-Syrian-refugees.html>

zhoršuje s měnící se politickou situací v zemi.⁴⁸ Tato problematika bude zmíněna v dalších kapitolách v souvislosti se zvýšením politického vlivu AfD v Německu. Další z faktorů vedoucí k vstřícné politice může být pokles populace dějící se téměř ve všech státech EU.⁴⁹ To je způsobeno značným odkladem těhotenství u populace, což způsobuje pokles fertility. Tento fakt můžeme demonstrovat na příkladu, kdy v roce 2015 vykázalo Německo zápornou populační změnu na 1000 lidí (konkrétně -2,3 %).⁵⁰ Následný důvod pro zvolenou politiku Merkelové může být výrazné stárnutí populace.⁵¹ Německo také dlouhodobě plánuje transformaci z průmyslové ekonomiky a svůj důraz chce do budoucna klást do terciárního sektoru. To perspektivně může způsobit nedostatek lidí v podnikových službách, dále ve zdravotnictví a vědecké a vzdělávací sféře. Naopak pokles bude očekáván v oblastech jako je stavebnictví, veřejných službách, průmyslové výrobě.⁵² Tyto důvody mohly hrát roli při projevu kancléřky Merkelové o přijímání migrantů a uprchlíků z ohrožených zemí, převážně velké části ze Sýrie. Podle studií dosahovala fertilita v letech 2011-2015 v Německu 1,5 dítěte na jednu ženu.⁵³ Tuto situaci zlepší příchod migrantů z jiných zemí, podle statistických předpovědí však tento příchod bude znamenat jen nepatrné zvýšení fertility (přibližně 0,0077 dítěte na ženu).⁵⁴ I přes tyto údaje se odhaduje koncem roku 2020 snížení populace o 1,18 milionů obyvatel v Německu.⁵⁵

Německo má také azylovou politiku zavedenou přímo v základním zákoně (*Grundgesetz*). Článek 16 odstavec dva odkazuje na fakt, že politicky pronásledovaní jedinci mají v Německu právo na azyl.⁵⁶ Příčinou pro příchod migrantů může být tzv. „*vítací kultura*“, kterou se charakterizuje prvotní pozitivní přístup německé vlády v čele s Merkelovou a subjektů a

⁴⁸ Amnesty.cz. *10 otázek a odpovědí – Migrační krize* [online] [cit. 2019-10-21]. Dostupné z:

<https://www.amnesty.cz/migrace/migrace-otazky-a-odpovedi>

⁴⁹ TOWNSEND, Riley M. *The European migrant crisis*. Lulu.com, 2015. ISBN 9781329527225.

⁵⁰ MEOTTI Gullio. *Evropa: změna v populaci* [online] Gatestoneinstitute.org. 19. září 2016 [cit. 2019-25-12].

Dostupné z: <https://cs.gatestoneinstitute.org/8982/evropa-zmena-populaci>

⁵¹ NEWSHAM, Nial a Francisco ROWE. *Projecting the demographic impact of Syrian migration in rapidly ageing economic Germany* [online] listopad 2018 [cit. 2019-11-14]. DOI: 10.13140 Dostupné z:

https://www.researchgate.net/publication/330305814_Projecting_the_demographic_impact_of_Syrian_migration_in_rapidly_ageing_economy_Germany

⁵² VAVREČKOVÁ, Jana et al. *Migrace odborníků do zahraničí a potřeba kvalifikovaných pracovních sil*. 1. vydání. ISBN 80-87007-00-X s. 17

⁵³ Destatis.de. *Fertility rate in 2015 at 1,5 children per women for the first time in 33 years* [online] press.17. říjen 2016 [cit. 2020]. Dostupné z: https://www.destatis.de/EN/Press/2016/10/PE16_373_126.html

⁵⁴ VAVREČKOVÁ, Jana et al. *Migrace odborníků do zahraničí a potřeba kvalifikovaných pracovních sil*. s.26

⁵⁵ VAVREČKOVÁ, Jana et al. *Migrace odborníků do zahraničí a potřeba kvalifikovaných pracovních sil*. s.29

⁵⁶ MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ. *Základní zákon SRN 1949*. Dostupné z:

https://is.muni.cz/elportal/estud/praf/js09/dejiny/web/prameny/09/Zakladni_zakon_SRN_-_Grundgesetz_-_1949.pdf

institucí, naznačující vlídné zacházení vůči nově příchozím migrantům a garanci férového jednání.⁵⁷

Největší podíl příchozích v rámci jednotlivých spolkových zemí zaregistrovalo především Severní Porýní – Vestfálsko, které zaregistrovalo 485 tisíc příchozích. Druhý největší počet zaregistrovalo poté Bavorsko s téměř 350 tisíci, poté následovalo Bádensko-Würtenbersko, Dolní Sasko a Hesensko. Na tento nápor žadatelů reagovala koncem září německá vláda znovuzavedením hraničních kontrol. Nejvíce se německé orgány zaměřily na bavorské pohraničí, dále pak kontroly zavedly na rakouských hranicích a částečně také na českých a polských hranicích.⁵⁸ Celkový poměr lidí, kteří přicestovali do Německa a těch, kteří z Německa odešli činil kladný přírůstek 1139 tisíc migrantů.⁵⁹

⁵⁷ BULMER, Simon a Wiliam E. PATTERSON. *Germany and the European Union: Europe's reluctant hegemon*. 1. vydání. Maxmilian Education UK, 2019. 280 s. ISBN 9780333645437 s. 126

⁵⁸ Novinky.cz. *Německo zavádí hraniční kontroly a zastavilo vlaky z Rakouska* [online] 13. září 2015 [cit.2019-26-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/clanek/nemecko-zavadi-hranicni-kontroly-a-zastavilo-vlaky-z-rakouska-325584>

⁵⁹ BUNDESAMT FÜR MIGRATION UND FLÜCHTLINGE. *Migrationsbericht 2015*.

Německo: BAMF.2015. Dostupné z: https://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Forschung/Migrationsberichte/migrationsbericht-2015.pdf?__blob=publicationFile

3 Politické dopady migrační krize na vnitřní politiku SRN

Na úvod této kapitoly bych rád krátce představil politický systém SRN. Jedná se o federativní parlamentní republiku a zastupitelskou demokracii, v čele státu je prezident, který v rámci svých pravomocí jmenuje spolkového kancléře (funkce premiéra) a podepisuje jednotlivé vládou přijaté zákony, dále zastupuje stát na zahraničních cestách. Jinak má prezident spíše ceremoniální funkce. Funkční období prezidenta je pětileté a může být jedenkrát prodlouženo. Je volen Spolkovým shromážděním, které je tvořeno poslanci Spolkového sněmu a volenými zástupci jednotlivým spolkových zemí. Hlavním představitelem výkonné moci je Spolková vláda, v jejím čele je kancléř. Ten vzejde ze Spolkového sněmu, který je volen na 4 roky. Funguje zde pluralita politických stran, které ve sněmu vytváří frakce.⁶⁰ Dále v SRN funguje zprostředkující orgán Spolková rada, která důležitá především při přijímání zákonů a výkonu správy. Zástupci Spolkové rady jsou voleni do funkce jednotlivými spolkovými sněmy, funguje zde imperativní mandát.

Spolková republika Německo je administrativně rozdělena na 13 částí a 3 svobodná města, každá z těchto zemí disponuje vlastní ústavou, zákonodárnou a výkonnou mocí. Funguje zde tzv. korporativní federalismus – zákonodárna a výkonná moc je zde provázána na více úrovních.

Cílem této kapitoly bude popsat důvody potvrzení či vyvrácení hypotézy H1: *Migrační vlna způsobila vzestup strany AfD napřed ve spolkových zemích, poté vstup do Spolkového sněmu SRN po roce 2017.*

Počátky migrační krize v roce 2013 s sebou přinesly ochlazení na politické úrovni. V roce 2013 totiž vznikla AfD (Alternativa pro Německo), ta však nevznikla primárně jako následek narůstající migrační krize, ale její prvotní příčina měla spíše ekonomický charakter. Nicméně v rámci politického spektra bychom stranu AfD mohli zařadit jako krajně pravicovou stranu. Poté bude krátce představeno hnutí PEGIDA, následně bude kapitola věnována změně programu AfD v roce 2015, kdy došlo k velkému přílivu migrantů do Německa, což mělo za výsledek snápor na azylový systém Německa, poté bude představena část programu AfD po roce 2015 zabývající se azylovou politikou a přistěhovalectvím.

⁶⁰ DVOŘÁKOVÁ, Vladimíra et al. *Komparace politických systémů. Základní modely demokratických systémů*. Vyd. 1. V Praze: Oeconomica, 2008. ISBN 978-80-245-1357-7

3.1 Vznik AfD

Samotnou krizi eurozóny můžeme datovat již do roku 2009, kdy započala dluhová krize několika členských států eurozóny. Tento problém vyvolal nutnost řešit krizi společně v rámci jednotné měny, neboť případné prohloubení této krize by vyvolalo katastrofické následky pro všechny země se společnou měnou. Německo a Francie jako dvě nejsilnější ekonomiky prováděly opatření s cílem vyřešit krizi eurozóny a také záchranu Řecka.⁶¹ Německo se však potýkalo s nesouhlasem na domácí sféře. Muselo totiž obhajovat rozhodnutí o přijetí záchranných balíčků. Kritiku také vyvolal fakt nedodržení klauzule⁶² zakazující poskytnout pomoc státům EU od jiného členského státu z důvodů nezodpovědného chování. Tuto klauzuli Německo nedodrželo už v roce 2010, kdy byl schválen záchranný balíček ve výši 80 miliard euro, kde největší část byla poskytnuta ze strany Německa. Dalším krokem k záchraně eura měl být tzv. *Euro-Rettungschirm*, který vznikl ve spolupráci evropských ministrů financí a Mezinárodního monetárního fondu. Jeho výše byla stanovena na 750 miliard eur, kde se Německo mělo podílet více než 16 %, do budoucna se však počítalo i s navýšením tohoto procenta.⁶³ A právě narůstající procento věřitelského podílu na záchraně eurozóny a nedostatek komunikace s veřejností o tomto tématu vedly k nespokojenosti německých politiků a veřejnosti, kteří tuto politiku brali jako zátěž domácí ekonomiky. Řecko však nebyla jediná země postižená krizí. Podobný osud totiž potkal také Irsko, Španělsko či Kypr. Snaha o záchranu těchto států vyústil v obecný nesouhlas, zároveň se zde otevřela možnost pro nové politické strany a hnutí tento nesouhlas zakomponovat do svých programů.

Proto právě v roce 2012 zakládají tehdejší členové CDU⁶⁴ skupinu zvanou *Wahlsalternative* 2013. Celkově tuto skupinu tvořilo 28 lidí, mezi nimi univerzitní profesori, podnikatelé a manažeři a bývalí členové jiných politických stran či hnutí. Hlavním bodem tehdejší skupiny byl silný nesouhlas s placením dluhů ostatních států eurozóny. Nicméně i přes postavení kandidátky v Dolním Sasku v parlamentních volbách v 2013, skupina nedosáhla valného úspěchu. Proto došlo k přetvoření skupiny na politickou stranu *Alternativa für Deutschland*, která v době jejího vzniku nemohla být považována ani za levicovou či pravicovou stranu.⁶⁵ Do

⁶¹ GRIMM, Robert. *The rise of the German Eurosceptic party Alternative für Deutschland, between ordoliberal critique and popular anxiety*. *International Political Science Review / Revue internationale de science politique* [online]. 2015, 264 s. [cit. 2020-01-02]. ISSN 01925121.

⁶² Zvané *no bail out*

⁶³ STEJSKALOVÁ, Klára. *Merkelová: 750 miliard na záchranu eura je jen první krokem* [online] 15. května 2010 [cit. 2019-11-21]. Dostupné z: https://www.irozhlaz.cz/ekonomika/merkelova-750-miliard-na-zachranu-eura-je-jen-prvnim-krokem_201005151220_jpiroch

⁶⁴ Jednalo se o Konráda Adama, Alexandra Gaulanda a Bernda Luckeho

⁶⁵ Vznik strany se datuje na 6.2.2013

čela nové politické strany se postavil Adam, Lucke a nově také Frauke Petry,⁶⁶ a strana založila své pobočky po všech německých spolkových zemích. V roce 2013 se však AfD do Bundestagu nedostala, podařilo se jí ovšem již v těchto volbách získat 4,7 % hlasů.⁶⁷ Tento volební výsledek proto motivoval vedení strany k rozšíření svého politického programu. Zpočátku se strana více neorientovala na téma migrační politiky. Hlavním tématem byla již výše zmíněná krize eurozóny, touto problematikou se zabývala již skupina *Wahlalternative*, ze které strana převzala hlavní ekonomické myšlenky. Převzatý program byl navíc doplněn manifestem z července 2013, který se ostře stavil proti fiskální a monetární politice EU. Proto AfD navrhovala rozpuštění eurozóny, neboť tehdejší krize vedla k diferenciaci eurozóny na státy závislé, které byly v krizi a jejich záchrana závisela na státech dárcovských, kteří se snažili zabránit krachu eura. Druhou variantou řešení krize mělo být rozdělení eura, konkrétně na severní a jižní skupiny, což bude mít za následek posílení konkurenceschopnosti jednotlivých států. Primárním směrem, kterým se strana chtěla vydat, byl ekonomický liberalismus s konzervativními prvky, které měly poskytnout alternativu pro pravicové voliče, především ty nespokojené s politikou vládoucí CDU/CSU. Strana však neměla v plánu se přestat integrovat do Evropské unie jako takové, v programu strany byl ale znát euroskeptismus.⁶⁸ Dále v rámci manifestu 2013 se strana snažila poukázat na nefunkční sdružování států do unie, na nefunkčnost rozhodovacích struktur unie, která podle AfD byla pod velkým vlivem lobbingu. Další část programu tvořil také odkaz na právní stát a jeho demokratické struktury, podle AfD jednotlivé strany nemohou plně dodržet své předvolební sliby, proto strana volala po jejich určitém omezení a znovuoobnovení aktivit občanské společnosti.⁶⁹ Tento program proto ve volbách přilákal především voliče z ostatních stran, a to voliče ze stran CDU/CSU, dále FDP či ze strany Zelených. Dále strana dosáhla poměrně velkého nárůstu popularity především ve východních zemích, což bude popsáno níže. V rámci volebních výsledků nově vzniklé AfD v roce 2013 je ještě nutné doplnit její výsledky ve zbylých volbách tohoto roku, v Hesensku a

⁶⁶ ARZHEIMER, K. The AfD: Finally a Successful Right-Wing Populist Eurosceptic Party for Germany? *West European Politics* [online]. 2015, 535–556 [cit. 2019-28-12]. DOI: 10.1080/01402382.2015.1004230. ISSN 17439655.

⁶⁷ Tento volební výsledek lze považovat jako velkolepý. Mnoho stran nedosáhlo tak velkého úspěchu tak krátce po svém založení. In Wolf, Tanja (2016). Is the Alternative for Germany Really Right-Wing Populist? *Czech Journal of Political Science*. S.140

⁶⁸ LEWANDOVSKY, Marcel. *Alternative für Deutschland. A New Actor in the German Party System*. Berlin: Friedrich-Ebert-Stiftung, 2014.[cit.2020-03-01]. Dostupné z: <http://library.fes.de/pdf-files/id/ipa/10644.pdf>. S. 6

⁶⁹ AfD. *Wahlprogramm zur Bundestagswahl 2013* [online] 2013 [cit.2019-24-12]. Dostupné z: <https://www.afd-goslar.de/archiv/wahlprogramm-zur-bundestagswahl-2013/>

Bavorsku se strana přes 5 % hranici znamenající účast ještě nedostala.⁷⁰ Svým počátečním chováním je proto na stranu potřeba pohlížet jako na konzervativně liberální stranu s postrádající ideologií, současně se na evropském poli projevovala jako lehce euroskeptická.

3.2 Prvotní úspěch AfD ve volbách

Změna však nastala v následujícím roce 2014, kdy AfD ve volbách do Evropského parlamentu získala 7 mandátů po volebním výsledku 7,1 %, k tomuto faktu napomohl úpadek voličů vládních liberálů, kteří oproti minulým volbám dosáhli pouze 3 mandátů. Strana se tak umístila ve volbách na celkovém 5. místě, kdy volby vyhrála CDU/CSU s 34 mandáty s výsledkem 35,3 %, následování sociálními demokraty s 27,3 % a 27 křesly.⁷¹ Jeden z těchto 7 mandátů obsadil i předseda strany Bernard Lucke. Již od federálních voleb v roce 2013 se však ve straně začaly projevat ideologické rozdíly vrchních představitelů strany, konkrétně docházelo k rozporu mezi euroskeptickým konzervativně liberálním křídlem na mírně pravicovém spektru, reprezentované především tehdejší předsedou Luckem a pravicově-populistickým křídlem, které vedla především Frauke Petry, jež usilovala o přesunutí strany na samotný kraj spektra. Rozpory dále eskalovaly v případech, kdy vycházely najevo sympatie některých členů k bývalým nacistickým představitelům či hnutí PEGIDA,⁷² označující se mnohdy jako pravicově populistická či až extremistická strana. Hnutí jako přirozeného spojence viděl například spoluzakladatel AfD Alexandr Gauland.⁷³

Další volební úspěchy AfD v roce 2014 následovaly. AfD dokázala získat 12,2 % do zemského sněmu v Braniborsku, 10,6 % do sněmu v Durynsku a necelých 10 % si připsala také v Sasku.⁷⁴ Pro mnohá média tyto úspěchy znamenaly konečné etablování na politické scéně. Také se uvádí, že politika stojící proti současným stranickým proudům přinesla ve východních zemích úspěch, neboť stranické zaměření klade důraz na emotivní stránku voličů. Tento úspěch také znamenal nárůst stranické základny Alternativy, protože bezprostředně poté vstoupilo do strany

⁷⁰ BROJÁČ, Jan a HOŠEK, Tomáš. *AfD, nová síla německé pravice?* Think-tank Evropské hodnoty [online] 1. srpna 2016. [cit. 2019-24-12]. Dostupné z: <https://www.evropskehodnoty.cz/wp-content/uploads/2016/07/AfD-nov%C3%A1-s%C3%ADla-n%C4%Bmeck%C3%A9-pravice-1.pdf> Strana 3

⁷¹ RIEGER, Lukáš. *Volby do Evropského parlamentu 2014* [online] 27. května 2014. číslo 11/2014. Cevro-liberálně konzervativní akademie [cit. 2019-24-12]. Dostupné z: http://www.cevro.cz/web_files/soubory/ctrnacni-deniky/2014/14denik_11_2014.pdf

⁷² BROJÁČ, Jan a HOŠEK, Tomáš. *AfD, nová síla německé pravice?* Think-tank Evropské hodnoty [online] 1. srpna 2016. 3.s [cit. 2019-24-12]. Dostupné z: <https://www.evropskehodnoty.cz/wp-content/uploads/2016/07/AfD-nov%C3%A1-s%C3%ADla-n%C4%Bmeck%C3%A9-pravice-1.pdf>

⁷³ Zeit.de. *Gauland siehd Pegida weiter als natürlichen Verbündeten* [online] 25. leden 2015 [cit. 2019-25-12]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2015-01/afd-pegida-alexander-gauland-sigmar-gabriel>

⁷⁴ Deník.cz. *Komentátoři tisku: Vítězem německých zemských voleb jsou euroskeptici* [online] 15. září 2014 [cit.2019-25-12]. Dostupné z: https://www.denik.cz/ze_sveta/komentatori-tisku-vitezem-nemeckych-zemskych-voleb-jsou-euroskeptici-20140915.html

1000 nových členů.⁷⁵ Těmito volebními výsledky došlo také k posunu těžiště strany. Právě díky úspěchům se začali tamní vrcholní představitelé více angažovat ve vedení strany, kteří přestali Bernda Luckeho respektovat jako lídra strany, mimo jiné byl kritizován za vedení nepřitažlivé politiky pro běžného voliče a příliš elitářské vedení.

Tato eskalace vnitřních konfliktů byla částečně vyřešena na stranickém sjezdu v lednu 2015, který rozhodl o redukci stranických předsedů z dosavadních tří na pouze dva předsedy, byla ale deklarována finální redukce na pouze jednoho předsedu na následném volebním sjezdu, což mělo za cíl zmírnit ideologický rozpor mezi Frauke Petry a Berndem Luckem. Opak se však stal skutečností, neboť díky *Erfurtské rezoluci*, uveřejněné Björnem Höckem, došlo k nátlaku na liberální křídlo zastupované právě Luckem, kde již podle rezoluce není dostatečné místo pro akci strany a také bylo kritizováno distancování od protestních hnutí typu hnutí PEGIDA.⁷⁶ *Erfurtskou rezolucí* se tak vytvořila skupina později nazvaná jako *Křídlo*, prezentující se jako navrátilci k původním cílům strany.

V tomto období se také začínají objevovat protiimigrační výroky jednotlivých představitelů AfD, konkrétně skupiny *Křídlo*, když se představitel Höcke vyjadřoval o náboženských protikladech křesťanství a židovství či sporné výroky ohledně cizích ras v rámci Evropy. Další protiimigrantský výrok byl spojen s nekontrolovaným přílivem uprchlíků v roce 2015, kdy předseda strany v Severním Porýní – Vestfálsku pan Pretzell prohlásil jako samozřejmost posledního možného prostředku ochrany na německých hranicích použití střelných zbraní, nutno dodat, že s tímto postojem souzněl také výše zmíněný Alexandr Gauland. Kritice za podobné výroky se však nevyhnula také předsedkyně strany Frauke Petry.⁷⁷ Další spory ve straně eskalovaly iniciativou Luckeho zvanou *Budíček 2015*, která měla za cíl odsoudit puč skupiny *Křídlo*, usilující o posunutí strany na pravicový kraj. *Budíček* byl dovršen faktem, že Luckeho příznivci založili spolek, který v případě odchodu Luckeho a jeho příznivců ze strany AfD poslouží jako odrazový můstek pro vznik strany nové.

⁷⁵ NEUERER, Dietmar. *Alternative für Deutschland wächst rasant*. Handelsblatt.com. [online] 6. října 2014 [cit.2019-25-12]. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/politik/deutschland/afd-mitglieder-alternative-fuer-deutschland-waechst-rasant/10789344.html?ticket=ST-45237392-XQA6qbO1gRec32b0LnuY-ap4>

⁷⁶ Stern.de. *Ostdeutsche AfD-Chefs kritisieren zu liberalen Parteikurs* [online] 15. března 2015 [cit. 2019-25-12]. Dostupné z: <https://www.stern.de/politik/deutschland/erfurter-resolution--afd-mann-bjoern-hoecke-kritisiert-zu-liberalen-partekurs-5932902.html>

⁷⁷ HANUŠKA, David. *Alternativa pro Německo*. Praha: Naše vojsko, 2018, 207 s. ISBN 978-80-206-1764-4. s. 24

I přes výše zmíněné stranické rozepře se straně v roce 2015 podařilo probojovat do zemského sněmu v Hamburku, kde získali své zastoupení po výsledku 5,2 %.⁷⁸ Účast v zemském sněmu získala strana také v Brémách, kde se s 5,5 % stala jednou ze 7 stran v zemském sněmu.⁷⁹ V červenci 2015 také proběhl stranický sjezd v Essenu, kde se mělo rozhodnout o úřadu prvního mluvčího/předsedy strany. V této volbě zvítězila Frauke Petry, která získala necelých 60 % delegátů, tím pádem se měla stát jedinou mluvčí ve straně. Toto se však nakonec nestalo, když Frauke Petry vykonávala tuto funkci společně s Jürgem Meuthenem z Bádenska-Württemberska. Porážka Luckeho poté vyústila v odchod několika vedoucích představitelů včetně samotného Bernada Luckeho, jenž s ostrým pravicovým kurzem nesouhlasil. Celkový počet odchozích členů se odhaduje na 20% členské základny.⁸⁰ Většina z takto odchozích zamířila spolu s Luckem do nové strany *Aliance pro pokrok a průlom – Alfa*, tato strana měla za cíl zachovat původní stranickou tematiku. Strana se poté přejmenovala v roce 2016 na stranu Liberálně-konzervativních reformátorů, nedokázala však nedokázala výrazně AfD konkurovat.⁸¹

3.3 PEGIDA

Následujících několik odstavců bych rád věnoval také tomuto subjektu, protože k jeho vzniku došlo v reakci na migrační krizi. Jde o hnutí, které původně vzniklo v říjnu v roce 2014 v Drážďanech, jeho primárním cílem byla ochrana evropských křesťanských hodnot a obyvatelstva před nově příchozími z muslimských zemí, kteří by mohli tuto kulturu ohrozit. Svoji popularitu stejně jako AfD získala převážně ve východní části Německa. Stejně jako AfD se hnutí snažilo v rámci společnosti bojovat proti tehdy stávajícím vládním garniturám. Hnutí jako takové začalo fungovat prvotně prostřednictvím sociálních stránek Facebook, kde původní skupinu založil Lutz Bachmann, jenž vybudoval tuto skupinu s cílem ochránit občany Drážďan před muslimským terorem doufajíc, že se hnutí rozšíří do všech spolkových zemí.⁸² Dalším motivem pro vznik hnutí byl fakt, že ve spolkové zemi Sasku byl schválen plán na ubytování

⁷⁸ Aktuálně.cz. *Volby v Hamburku vyhrála SPD, liberálové se odrazili ode dna* [online] 15. února 2015 [cit.2019-25-12]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/volby-v-hamburku-vyhrala-spd-liberalove-se-odrazili-ode-dna/r~56f326ccb53b11e498be002590604f2e/>

⁷⁹ Wahl.tagesschau.de. *Bürgerschaftswahl 2015 Bremen* [online] 5. října 2015 [cit.2019-25-12]. Dostupné z: <http://wahl.tagesschau.de/wahlen/2015-05-10-LT-DE-HB/index.shtml>

⁸⁰ HANUŠKA, David. *Alternativa pro Německo*. Praha: Naše vojsko, 2018, 207 s. ISBN 978-80-206-1764-4. s 28

⁸¹ Handelsblatt.com. *AFD-Abtrünnige gründen neue Partei „Alfa“* [online] 19. července 2015 [cit. 2019-25-12]. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/politik/deutschland/bernd-lucke-als-chef-afd-abtruen-nige-gruenden-neue-partei-alfa/12077410.html?ticket=ST-45359398-pPtFeyZilbl7Lf59cSGr-ap4>

⁸² GEIGES, Lars, Stine MARG a Franz WALTER. *Pegida: Die schmutzige Seite der Zivilgesellschaft?*. Bielefeld: transcript Verlag, 2015. ISBN 3837631923

uprchlíků v azylových domech, tělocvičnách, a tím omezit každodenní možnosti tamějších obyvatel.⁸³

Hnutí rychle nabývalo na popularitě, zároveň se snažilo o veřejnou demonstraci nespokojenosti s migrační krizí do Německa. Zde však často hnutí naráželo na akce konané jinými organizacemi. Hnutí bylo však pro média těžko čitelné, neboť veškeré dostupné informace byly dostupné pouze z facebookových stránek hnutí, kde byly často prezentovány zkreslené názory členů. Hnutí se snažilo prezentovat prostřednictvím pravidelných týdenních prezentací, nicméně po krátkém působení se zdálo, že ztratilo svůj potenciál a přestane fungovat. To se však změnilo při enormním počtu příchozích do Německa v roce 2015, kdy došlo k obnovení zájmu o demonstrace. Hnutí se ale poté opět dostalo do mírné stagnace, když se hlavní představitel hnutí nechvalně vyjádřil o žadatelích o azyl a jeho vyjádření si vysloužilo stíhání od drážďanských úřadů, na což vrchní představitel reagoval rezignací v hnutí. Později se však do čela vrátil, hranice však byla překročena, když se vyfotografoval převlečený za Hitlera.⁸⁴ Na tuto událost navázali další vedoucí v čele hnutí, což rezultovalo v stagnaci celého hnutí na dalších demonstracích, některé musely být i zrušeny. Strana se poté lehce zvedla po projevu kancléřky Merkelové oznamujícím, že Německo tehdejší nápor příchozích zvládnou.⁸⁵

Po rekordních letech 2015 a 2016 však přišel pokles nově příchozích, což způsobilo členskou stagnaci popularity hnutí, postupně strana upadá v zapomnění, když členská základna začala podporovat AfD.

3.4 Je AfD krajně pravicová strana?

Ze začátku je nutné uvést, že absolutní definice krajní pravice je poněkud nejasná. Ve vědecké obci totiž panuje rozkol v terminologii, který vyúsťuje v diskurz, neboť někteří teoretici se kloní k názvu krajní pravice, jiní si pod tímto termínem představí extrémní pravici či dokonce pravici radikální. Shodu však tyto teoreticky nalézají ve faktu, že tyto strany lze v politickém spektru jasně odlišit od ostatních. Obecně však nemůžeme tvrdit, že by tedy existovala obecně platná definice krajní pravice. Nicméně právě s migrační krizí můžeme v Evropě pozorovat nárůst a

83 STÜBNER, Jos. „Znepokojený občan“ - Pegida jako projev rasistického středu německé společnosti? [online] 6.ledna 2015. migraceonline.cz. [cit. 2019-27-12]. Dostupné z: <https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/znepokojeny-obcan-pegida-jako-projev-rasistickeho-stredu-nemecke-spolcnosti>

84 Idu.cz Šéf Pegidy se vyfotil jako Hitler, po kritice v čele hnutí končí [online]. 21.ledna 2015 [cit.2019-27-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/pegida-lutz-bachmann-hitler-uz-je-tady-zas.A150121_141552_zahranicni_vez

85 MERKEL, Angela. Flüchtlingspolitik: "Wir schaffen das" [online] 31.5.2015. [cit.2019-27-12]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=kDQki0MMFh4>

vznik nových krajně pravicových stran.⁸⁶ To však přimělo vědce tyto strany zkoumat, nicméně jako výsledek vzniká velké množství teorií. Do této plurality přispívají i média, která mnohdy ve svých zprávách a debatách jednotlivé pojmy zaměňuje. V rámci široké debaty tak není divu, že jako charakteristický pro krajně pravicové strany bývá mnohdy označován radikalismus či extrémismus, ty jsou krátce představeny níže. Jako jednoho z uznávanějších autorů popisující definici krajně pravicových stran však můžeme označit politologa Case Muddeho, který v rámci své práce popisuje krajně pravicovou stranu jako entitu, která nemá žádný anti-systémový či anti-demokratický charakter. Dále také se mu podařilo stanovit základní rysy – Mudde je identifikuje jako nacionalismus, víra v zákon a pořádek, xenofobii a sociální zabezpečení.⁸⁷

3.4.1 Aplikace extremismu na AfD

U extrémismu je definice opět nejednoznačná. Nicméně jako vhodnou definici můžeme označit koncepci používanou Ministerstvem vnitra. Podle ní je extremismus popisován jako vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných norem, s prvky jisté netolerance, které útočí proti prvkům demokratického principu státu. Jedná se především o prvky úcty k právům a svobodě člověka a občana, prvek uznávání svrchovaného státu, ochrana menšin při rozhodování většiny atd. Extremisté vyvíjejí úsilí, které v dlouhodobém horizontu může způsobit destrukci tohoto režimu a vytvořit nedemokratický (nejčastěji totalitní či autoritativní) režim. Extrémismus může mít pravicovou a levicovou verzi. Avšak v tomto případě by se jednalo v rámci AfD spíše o pravicovou definici, která se opírá o rasovou, nacionální či etnickou zášť.⁸⁸ Můžeme tedy obecně shrnout, že extremismus je silně vyznačen anti-demokratickými metodami a anti-demokratickými cíli, které útočí na samou podstatu jakékoliv formy demokracie⁸⁹.

3.5 Program AfD po roce 2015

Po výměně na postu předsedů strany se orientace strany přesunula z euroskeptické na převážnou proti imigrační politiku, nicméně nutno podotknout, že otázky euroskeptismu zcela z programu nevymizely. Od roku 2015 díky enormnímu nárůstu přílivu uprchlíků do Německa dochází k cílené protiimigrační politice strany. Tato politika je převážně pravicového rázu,

⁸⁶ Tento trend lze pozorovat například ve Francii, či v České republice.

⁸⁷ MUDDE, Cas (2007). *Populist Radical Right Parties in Europe*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 9780521616324

⁸⁸ Ministerstvo vnitra České republiky. *Extremismus* [online] Odbor bezpečnostní politiky 25.11.2010 [cit.2019-11-11]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>

⁸⁹ Bundestamt fürVerfassungsschutz. *What is right-wing extremism* [online] [cit. 2020-01-01]. Dostupné z: <https://www.verfassungsschutz.de/en/fields-of-work/right-wing-extremism/what-is-right-wing-extremism>

místy se opírá o xenofobii, kde je hlavním cílem ochrana národního zájmu před cizím náboženstvím, největší hrozbu představuje islám. Na rozdíl od ostatních stran, které se svým programem snaží mírnit problematiku přistěhovalectví či jeho systém, AfD tvrdě usiluje o zpřísnění azylového zákona. Staví se tak silně proti multikulturalismu.⁹⁰ Nutno dodat, že ve volbách do zemských sněmů v Brémách a Hamburku byl již představen program, který obsahoval témata související s migrační krizí a rostoucím počtem žádostí o azyl v Německu. Zde však musíme dodat, že straně AfD napomohl nový přístup Německa k této problematice, když kancléřka Angela Merkelová během vládní tiskové konference v srpnu 2015 uvedla postoj k migraci jako „*Wir schaffen das*“.⁹¹ Dalším heslem často užívaným poslanci Alternativy pro Německo se stala kritika Merkelové „*vítací kultury*“.⁹²

AfD také upozorňovala na fakt, že rostoucí přísun lidí do Německa s sebou může přinést větší míru kriminality, která je způsobována nepřizpůsobivostí islámského náboženství západní kultuře. V rámci přijetí islámské kultury by totiž mohlo dojít k narušení občanské společnosti Německa. Původ této vítací politiky je založen na historickém faktu, kdy je Německo nuceno přijímat ostatní kultury či náboženství. AfD se však ale obává situace, kdy se německá společnost ve skutečnosti podřídí cizí kultuře. Tato skutečnost zazněla od předsedkyně AfD Frauke Petry.⁹³ Tato varování o bezpečnosti společnosti přilákala podporu voličů. Další nárůst volebních preferencí přišel v souvislosti s oslavami konce roku 2015 v Kolíně nad Rýnem, kde mělo údajně dojít k trestné činnosti vůči ženám, která měla být způsobena skupinou mladých mužů, kteří měli pocházet podle svědectví ze zemí mimo Evropu. Strana těžila především z neefektivní reakce tamních veřejných orgánů a později i vládnoucích stran, například policie danou událost označila za pokojnou, nezmiňující se o jakémkoliv násilí na události. Starostka zase na danou věc reagovala návrhem chování pro ženy, které se plánují podobných akcí v Kolíně zúčastnit.⁹⁴ Podobná událost se navíc udála také v Hamburku.

⁹⁰ SCHOLTEN, Lisa. *Die Einwanderungs-, Flucht – und Asylpolitik der Alternative für Deutschland* [online]. Weiterdenken.de. [cit.2019-26-12]. ISBN 978-3-946541-11-0

⁹¹ HEIßLER, Julian. *Merkels drei große kleine Worte*. [online] tageschau.de. 31.srpna 2016 [cit.2019-26-12]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/inland/merkel-wir-schaffen-das-101.html>

⁹² FRIEDMAN, Uri. *We don't like Islamic Invasion': The Leader of Germany's rising right speaks out* [online] Atlantic.com. 2.říjen 2017 [cit.2019-22-12]. Dostupné z: <https://www.theatlantic.com/international/archive/2017/10/gauland-afd-germany/541530/>

⁹³ Merkur.de. *AfD-Chefin Petry: Einwanderung bedroht Europa* [online] 21. června 2016 [cit. 2019-26-12]. Dostupné z: <https://www.merkur.de/politik/afd-chefin-petry-muslimische-einwanderung-bedroht-europa-zr-6505768.html>

⁹⁴ HANUŠKA, David. *Alternativa pro Německo*. Praha: Naše vojsko, 2018, 207 s. ISBN 978-80-206-1764-4. s 32

AfD tuto událost komentovala jako stav bezpráví, kde Německo podobnou situaci se sexuálním zneužíváním nezažilo od konce 2. světové války. Dále na tyto akce reagovala ve svém programu, kdy během různých informačních akcí pořádala strana veřejné debaty s cílem informovat o problematice přistěhovalectví. Oba incidenty byly podle strany důkazem důsledků špatně nastaveného řešení migrační a azylové politiky ze strany vládnoucích stran v Německu⁹⁵. Silná protiimigrační rétorika zanedlouho slavila úspěch, když v dalších volbách konaných v Sasku – Anhaltsku získali více než 24 %, což znamenalo druhou největší frakci v rámci zemského sněmu. Obdobného úspěchu dosáhla AfD při volbách do sněmu v Meklenbursku-Předním Pomořansku s výsledkem 20 % hlasů. Další úspěchy následovaly záhy, kdy strana dosáhla v Bádensku-Würtenbersku 15 % a více než 13 % v Porýní-Falci. Sérii velkých úspěchů strana dovršila v hlavním městě Berlíně s téměř 14 % hlasů.⁹⁶

Pro úspěch v těchto volbách hrála ve prospěch také rétorika Alexandra Gaulanda, který veřejně prohlásil záměr omezit možnost podat žádost o azyl pro muslimské obyvatele. Gauland tak reagoval na enormní množství žádostí o azylovou politiku k německým úřadům a teroristickým útokům, které v této době proběhly.⁹⁷ Téma azylu bylo obecně velice omíláno stranou AfD v rámci mediálního prostoru. Strana se také snažila pro absolutní prosazení zrušení azylového práva, Frauke Petry toto rozhodnutí komentovala se slovy, že se nejedná o otočení se zády vůči politicky stíhaným lidem, nicméně v tuto chvíli si Německo nemůže dovolit žadatele přijímat, neboť celý systém azylu je v Německu zneužíván.⁹⁸ Jako náhradu uvedla Petry možnost udělování státní milosti.

Ve straně se však koncem roku objevily opět vnitřní spory, když strana opětovně zakázala se stranicky profilovat na akcích hnutí PEGIDA, nebo naopak dovolit účast tohoto hnutí na stranických akcích AfD. Rozhodnutí vyvolalo rozštěpení ve straně, vznikla i například *patriotická platforma*, beroucí hnutí PEGIDA jako jakýsi katalyzátor pro budoucí vývoj AfD.

⁹⁵ Dále tyto akce probíhali pomocí protestních akcí ve východním Německu – například Červená pro Merkelovou či Azyl potřebuje hranice. Mezi další akce patří program Alexandra Gaulanda „Pravidla pro Německo.“

⁹⁶ Spiegel.de. *Die Ergebnisse der Landtagswahlen im Überblick* [online] 14. března 2016 [cit.2019-26-12]. Dostupné z: <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/wahlen-2016-die-ergebnisse-der-landtagswahlen-im-ueberblick-a-1082093.html>

⁹⁷ Novinky.cz *AfD chce pozastavit právo na azyl pro muslimy, mají být bezpečnostním rizikem* [online] 27. července 2016 [cit.2019-26-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/clanek/afd-chce-pozastavit-pravo-na-azyl-pro-muslimy-maji-byt-bezpecnostnim-rizikem-4003261>

⁹⁸ Frankfurter allgemeine Zeitung. *Petry will Asyl-Grundrecht abschaffen* [online] Faz.de. 25.ledna 2017 [cit.2019-26-12]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/afd-petry-will-asyl-grundrecht-abschaffen-14752932.html>

Toto vyhlášení bylo sice později stranickým spolkovým rozhodčím soudem napadnuto, nicméně i po ukončení tohoto řízení zůstal zákaz v platnosti.

Ke konci roku se tedy ve straně objevily 3 názorové proudy. Prvním z nich byl pravicově populistický, pod vedením Björna Höckeho, druhý proud byl nacionálně konzervativní vedený Alexandrem Gaulandem a třetí tzv. pragmatický proud vedený Frauke Petry. V této situaci se Petry snažila o vedení strany směrem, který by do budoucna mohl znamenat koaliční potenciál se stávajícími vládními stranami. Konflikt byl vyřešen způsobem, který způsobil skandál pro AfD i na mediálním poli, když se Björn Höcke nepatřičně vyslovil u berlínského památníku připomínající oběti holokaustu.⁹⁹ Rozruchy dále vzbudil Jens Maier, Drážďanský soudce, který varoval před míšením národů na území Evropy, a zároveň vyjádřil podporu nacionální straně Německa.

V rámci svého působení v zemských sněmech se zaměřuje na témata přistěhovalectví, uprchlictví a azyl. Jednotlivá témata jsou postupována na parlamentní bázi. Tyto příklady můžeme pozorovat u zástupců ve sněmech v Brémách a Hamburku.¹⁰⁰

3.5.1 Protiimigrační program AfD

Již v bodě 3.9 AfD navrhuje ochranu německé hranice, kde současná ochrana podle strany není naprosto dostatečná a strana se bude snažit o vybudování celoplošné pohraniční stráže pod záštitou spolkové policie. Strana je pro obnovení hraničních přechodů, pro případnou ochranu je možné i nasazení armády či zátarasy nebo jiné překážky.

V sekci 4.5 se strana zasazuje o model, kde by měla být rozvojová pomoc vždy cestou k svépomoci a je pro oddělení od humanitární pomoci, strana se zasazuje pro důstojný život ve své vlasti, emigraci lidí v ekonomické tísní strana nepovažuje za řešení. Nicméně strana je pro podporu takových humanitárních projektů, které po skončení podpory ze strany Německa budou schopné samy fungovat. Proto strana prosazuje začlenění humanitární agendy pod ministerstvo zahraničí.

V rámci kategorie přistěhovalectví, integrace a azylu strana považuje dosavadní situaci za otrávené klimatem politické korektnosti. Německo se podle AfD nepovažuje svou geografickou polohou za cíl masové migrace. Migrace do SRN vede převážně pro sociální dávky a migranti obsazují častěji pozice s nízkou mzdou namísto adaptování se do kvalifikovaného pracovního

⁹⁹ HANUŠKA, David. *Alternativa pro Německo*. Praha: Naše vojsko, 2018, 207 s. ISBN 978-80-206-1764-4. s. 36

¹⁰⁰ SCHOLTEN, Lisa. *Die Einwanderungs-, Flucht- und Asylpolitik der Alternative für Deutschland* [online]. Weiterdenken.de. [cit.2019-26-12]. ISBN 978-3-946541-11-0. s. 9

trhu. AfD proto navrhuje zásadní změnu v systému azylového přistěhovalectví, dále chce změnit volný pohyb osob po Unii a nutnost změny vidí v řízení příchodu kvalifikovaných pracovníků ze třetích zemí a jejich následnou integraci na pracovní trh. Současnou uprchlickou krizi podle strany není takto dále možné zvládat, neboť dosavadní vláda špatně rozlišuje pojem utečenec, což je podle státu každý příchozí do Německa. Je však nutné rozlišovat pojem přistěhovalec a pojem uprchlík. Regulérní uprchlíky chce strana chránit do doby, dokud konflikt v jejich rodné zemi nepřestane, na druhou stranu neregulérní migranti nemají nárok dožadovat se ochrany. Pokud konflikt v dané zemi přestane, má Německo zajistit uprchlíkovi přesun zpět do rodné země, takto státy přispějí k sociální, politické a ekonomické nápravě rodné země. Tradiční azylová politika vede nezadržitelně k zalidnění Evropy, zejména Německa, nemluvě o lidských ztrátách při dopravě do Evropy. AfD se proto zasazuje o uzavření vnějších hranic EU. Příchozí například z Afrických států by měli být přijati do azylových domů zřízených v bezpečných státech na africkém kontinentě pod mandátem OSN nebo EU. Jakýkoliv žadatelé v Německu by se měli podle strany vrátit do těchto zřízených center. V případě nemožnosti pak má Německo po vzoru *australského* modelu vybudovat tato zařízení sama, například na konzulátech, kde budou nově příchozí řízeni za pomoci pověřených úřadů, žadatelé příchozí do Německa poté budou do těchto azylových domů přesměrováni. AfD se také zasazuje o kontroly na německé hranici. Důležité je podle strany také zrušení azylového práva, které by bylo nahrazeno azylovým zákonem.

AfD se zásadně staví proti systému, který dnešním migrantům umožňuje okamžitý přístup k sociálním dávkám, proto se strana zasazuje o zpřísnění vyhošťovacího práva, které je nutné ihned aplikovat po odmítnutí poskytnutí azylu danému žadateli.

V bodě 9.3 strana prosazuje přijetí vysoce kvalifikovaných přistěhovalců, kteří jsou ochotni se integrovat. Tyto přistěhovalce je třeba odlišit od příchozích snažících se využívat pouze sociální dávky. Strana také prosazuje motivaci tuzemských odborníků, kteří působí ve svém oboru v zahraničí. Pro imigraci je tedy nutné dosažené vzdělání, ochota se integrovat, jazyk a potencionální pracovní přínos.

Bod 9.4 popisuje snahu o ukončení multikulturalismu v Německu. Toho chce strana docílit pomocí nauky německého jazyka a písma, zároveň respektováním právního a sociálního státu. Nesmí toho však být docíleno na úkor degradace vzdělávacího systému.

V bodě 9.5 zvaném transparentnost kritizuje strana současný systém azylové politiky, kdy nízkokvalifikovaní příchozí nalézají v Německu možnost se obohacovat prostřednictvím sociálních dávek placených z daní německých poplatníků, na dávky mají poté nárok také

členové rodiny žadatele. AfD se snaží o zrušení tohoto spojení, neboť toto zapříčiňuje neustálou migraci kvůli sociálnímu systému státu. Mnohdy jsou tyto výdaje nepřehledné, proto se strana snaží o větší transparentnost těchto výdajů na všech úrovních, strana se staví proti uprchlickému solidárnímu poplatku. Transparentnost pomůže vyčíslit skutečné výdaje migrace, a zároveň to umožní zjistit reálné množství příchozích.

Bod 9.6 varuje před nárůstem kriminality způsobené nově příchozími osobami. V důsledku toho je strana pro vytvoření nových právních možností, které umožňují co nejdříve pachatelům odebrat právo pobytu na území Německa. Cílem je tedy přispět k ochraně obyvatel před přistěhovaleckou trestnou činností. Toto je nutné provést skrze změnu národních a bezpečnostních předpisů EU.

Podle 9.7 je udělení občanství finálním krokem integrace do německé společnosti a je to spojení s německou společností, kulturou a jazykem, strana proto odmítá dvojí pas, je zároveň pro zvýšení požadavků na udělení občanství. AfD je také pro nabytí příslušnosti pouze svéprávným občanům, není zde proto prostor dávat občanství dětem, jejichž rodiče jsou zahraničními příslušníky. Udělit občanství lze pouze dítěti, jehož jeden rodič je Němec. Strana je pro vyškrtnutí teritoriálního principu ze zákona.¹⁰¹

3.6 Volební úspěchy AfD po roce 2016

Po enormním počtu příchozích v letech 2015 a 2016 počet migrantů v letech 2017 lehce poklesl. Jelikož AfD zaměřila svoji pozornost v programu na migrační otázky, odrazil se tento pokles i ve volebních výsledcích strany. Konkrétně v jarních volbách do Sárska, kde strana získala 6,2 %, Šlesvicko-Holštýnska, tam strana obdržela 5,9 % a v Severním Porýní – Vestfálsku, kde strana získala 7,4 %.¹⁰² Jak je vidět, klesající migrační téma znamenalo i pokles zájmu ze strany voličů o stranu AfD.

Strana také prošla značnou transformací členů, když na sjezdu v Kolíně nad Rýnem v dubnu 2017 se dosavadní předsedkyně Frauke Petry vzdala účasti ve vrcholovém týmu pro nadcházející volby do Spolkového sněmu, de facto tedy ztratila možnost se následně stát znovu předsedkyní strany. Frauke Petry se snažila na sjezdu prezentovat svůj návrh na převedení strany na kurz zaručující účast ve Spolkové vládě. Bohužel tento návrh nebyl vůbec projednán.

¹⁰¹ MEUTHEN, Jörg a GAULAND, Alexandr. *Program pro Německo* [online] Alternativa pro Německo. Německo. [cit. 2020-01-01]. Dostupné z: https://cdn.afd.tools/wp-content/uploads/sites/111/2018/03/Programm_AfD_Online-CZ_151217.pdf

¹⁰² Statista. *Stimmenanteile der AfD bei den jeweiligen letzten Landtagswahlen in den Bundesländern bis Oktober 2019* [online] 2019 [cit.2019-26-12]. Dostupné z: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/320946/umfrage/ergebnisse-der-afd-bei-den-landtagswahlen/>

Na sjezdu byl do čela strany zvolen Alexander Gauland a nově také Alice Weidel. Tito dva noví předsedové se začali připravovat na volby v červnu do Spolkového sněmu, kdy formou poselství nabádají vrcholné představitele AfD k obecnému nezastrašování svého voličského elektorátu, jejich účelem bylo vytvořit konstruktivní stranu směřující do opozice, kde bude mít potencionální silný mandát.¹⁰³ I přes varování však došlo k několika skandálům.¹⁰⁴ I přes tyto skandály se straně povedlo ve volbách do Spolkového sněmu AfD získat slibný výsledek, když se umístila na třetím místě s 12,6 %, hned za CDU/CSU a druhou SPD. Oproti volbám na počátku strany v roce 2013 se tak jednalo o nárůst necelých 8 %, což jí vyneslo 94 křesel ve sněmu.¹⁰⁵ Zároveň také strana potvrdila svojí velkou voličskou základnu na východě Německa, kde strana získala 22,5 % a obsadila zde druhé místo. Nicméně na západě strana získala pouze 11,1 % hlasů, což v porovnání s ostatními stranami stačilo pouze na třetí místo.¹⁰⁶ V těchto volbách byl opět hlavním programem problém migrační krize, kdy podle anket probíhajících v jednotlivých spolkových zemích se např. v Bádensku-Würtenbersku 93 % voličů AfD zabývala touto problematikou.¹⁰⁷

Novodobě byla strana také úspěšná ve volbách do Evropského parlamentu, kdy dokázala získat 11 % voličů, což pro ni znamená celkový zisk 11 poslanců.¹⁰⁸

3.6.1 Zhodnocení hypotézy-vliv AfD na politický systém SRN

Díky výše uvedenému tedy můžeme hypotézu 1 přijmout, tedy že migrační krize do Německa s sebou přinesla i nové politické subjekty, konkrétně hnutí PEGIDA a novou politickou stranu AfD. V případě AfD, založené původně primárně za účelem kritiky fiskální a monetární politiky Německa při řešení krize eurozóny, se straně podařilo změnit svůj program po velkém přílivu migrantů do Německa v roce 2015, díky kterému si strana zachovala svou voličskou základnu. Zároveň díky protiimigrační politice se jí povedlo získat i nové voliče ve východním Německu, což dokazují výsledky do zemských sněmů v jednotlivých zemích, které dosahovaly více než 20 %. Strana také uspěla i ve volbách v roce 2017 do Spolkového sněmu, kdy získala

¹⁰³ Süddeutsche zeitung. *Eigenes Gutachten bringt AfD in Bedrängnis* [online] 2. listopadu 2018 [cit.2019-26-12]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/afd-verfassungsschutz-gutachten-1.4195348>

¹⁰⁴ Jednalo se o potencionální heslovité spojení s krajně pravicovou NPD či nevhodné hodnocení německých vojáků v obou světových válkách.

¹⁰⁵ Spiegel Online. *Bundestagswahl 2017: Alle Ergebnisse* [online] 13. října 2017 [cit.2019-26-12]. Dostupné z: <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/bundestagswahl-2017-alle-ergebnisse-im-ueberblick-a-1167247.html>

¹⁰⁶ Focus.de. *So haben die Bundesländer bei der Bundestagswahl 2017 gewählt* [online] 27. září 2017 [cit.2019-27-12]. Dostupné z: https://www.focus.de/politik/deutschland/bundestagswahl_2017/wahlergebnisse-2017-so-haben-die-bundeslaender-bei-der-bundestagswahl-gewaehlt_id_7631289.html

¹⁰⁷ Swr.de. *CDU verliert dramatisch, AfD bei zwölf Prozent* [online] 18. února 2017 [cit.2019-27-12]. Dostupné z: <https://www.swr.de/swraktuell/bw/bw-trend/bwtrend-umfrage-februar-2016-/id=14298842/did=16973734/nid=14298842/kd3omg/index.html>

¹⁰⁸ Info.cz *Eurovolby 2019: výsledky pro stát Německo* [online] [cit.2019-27-12]. Dostupné z: <https://www.info.cz/volby-evropsky-parlament/vysledky-voleb-2019/stat-nemecko/?stat=de>

94 mandátů. Za tento úspěch AfD vděčí svému postoji proti politice Angely Merkelové a její *vítací kultuře*. Tato politika je ze strany vlády Merkelové založena převážně na humanitárně-liberálním charakteru, kdy se Německo snažilo příznivě přijmout migranty do země.¹⁰⁹ To se však změnilo po roce 2015, kdy do Německa přišla největší vlna migrantů. Řešení této situace vyvolalo spory v CDU/CSU, týkající se politiky hranic Německa, konkrétně za jakých podmínek smí migranti hranice překračovat. Předseda bavorské strany Seehofer apeloval na Merkelovou, aby změnila tuto politiku z obavy ztráty hlasů ve prospěch AfD. Pokud by tak neučinila, byl by nucen podat žalobu k Ústavnímu soudu v Berlíně.¹¹⁰

AfD se snaží působit proti stávajícím vládním stranám v opozici, jejím výrazným tématem zůstává protiimigrační politika. Toto lze doložit na návrzích, které strana ve Spolkovém sněmu předkládá. Jako příklad můžeme uvést návrh na navrácení syrských uprchlíků zpět do Sýrie, což vyvolalo ve sněmu značnou vlnu nevole.¹¹¹ Strana se na celostátní úrovni snaží profilovat jako antisystémová strana, která odmítá multikulturalismus, dále brojí proti islámu, který podle strany vytváří separované komunity, kde přestává platit německé právo, které je nahrazeno islámským zákonem šaría.

¹⁰⁹ BULMER, Simon a Wiliam E. PATTERSON. *Germany and the European Union: Europe's reluctant hegemon*. 1. vydání. Maxmilian Education UK, 2019. 280 s. ISBN 9780333645437 s. 125

¹¹⁰ POLAKOV-SURANSKY, Sasha. *Go Back to Where You Came From: The Backlash Against Immigration and the Fate of Western Democracy*. Oxford University Press, 2017. 397 s. ISBN 9781787380417 s. 113-114

¹¹¹ Blesk.cz. *Vraťte už uprchlíky do Sýrie, chce německá AfD. Jdete přes mrtvoly, vzkázali jim politici*[online] 22. listopad 2017 [cit.2020-02-01]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-svet/508167/vratte-uz-uprchliky-do-syrie-chce-nemecka-afd-jdete-pres-mrtvoly-vzkazali-jim-politici.html>

4 Ekonomické dopady migrační krize na SRN

Na úvod této kapitoly je potřeba lehce popsat ekonomiku Spolkové republiky Německo. Jedná se totiž o nejvyspělejší tržní ekonomiku Evropy, jednu z nejsilnějších ekonomik světa. Její síla spočívá především v silné produkci výrobků, které následně exportuje do celého světa. Německo se také pyšní vysokou mírou automatizace, v počtu robotů na zaměstnance německý počet už převyšuje pouze Japonsko, stejně jako Německo jsou technicky vyspělé země jako Jižní Korea či Singapur.¹¹² Od hospodářské krize v letech 2008 a 2009 snižuje Německo kontinuálně svou míru nezaměstnanosti, která v roce 2017 činila méně než 6 %. Kvalitu německé ekonomiky také dokazuje vyjednávání s odbory, které vyjednávají na průmyslové i regionální úrovni mzdy. Zároveň se vyznačují jistou mírou mzdové flexibility, což je možné demonstrovat na případě již výše zmíněné hospodářské krize.¹¹³ V této kapitole se budu snažit verifikovat nebo zamítnout hypotézu *H2: Migrační vlna 2013-2016 znamenala pro Spolkovou republiku Německo ekonomickou zátěž*.

Tyto výdaje byly převážně způsobeny poskytnutím sociálních dávek migrantům a budováním azylových domů, nebo vytvořením integračních programů. Ty umožnily migrantům získat potřebné jazykové a kulturní schopnosti pro začlenění se na německý trh práce.

4.1 Předpoklad atraktivity modelu SRN (pull faktory)

Je potřeba uvést několik faktorů, které lákají migranty do země. Obecně mezi tyto faktory řadíme lepší životní podmínky a pracovní příležitosti, politickou a náboženskou svobodu, možnost lépe se vzdělávat či rodinné vazby. V následujících odstavcích proto budou zmíněny hlavní pull faktory a opatření, které Německu zajistily velikou popularitu ze strany migrantů.

¹¹² LIŠKOVÁ, Adéla. *Co dělá z Německa nejlepší ekonomiku světa?* [online] 28.duben 2017 [cit.2019-22-12]. Dostupné z: <https://roklen24.cz/a/wtppq/co-dela-z-nemecka-nejlepsi-ekonomiku-sveta>

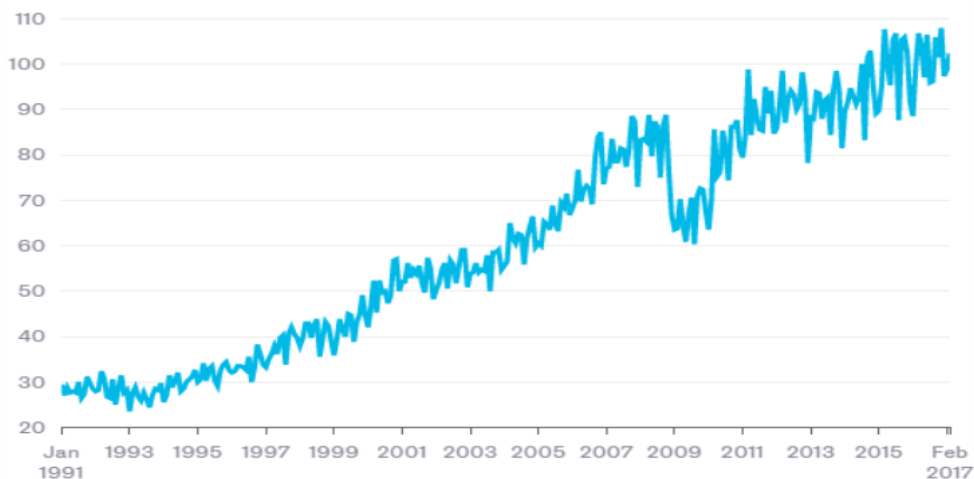
¹¹³ LIŠKOVÁ, Adéla. *Co dělá z Německa nejlepší ekonomiku světa?*

4.1.1 Vysoká ekonomická úroveň – magnet pro migranty

Graf 2 Export Německa do světa 1991-2017

What Germany Makes, the World Takes

German exports in billions of euros*

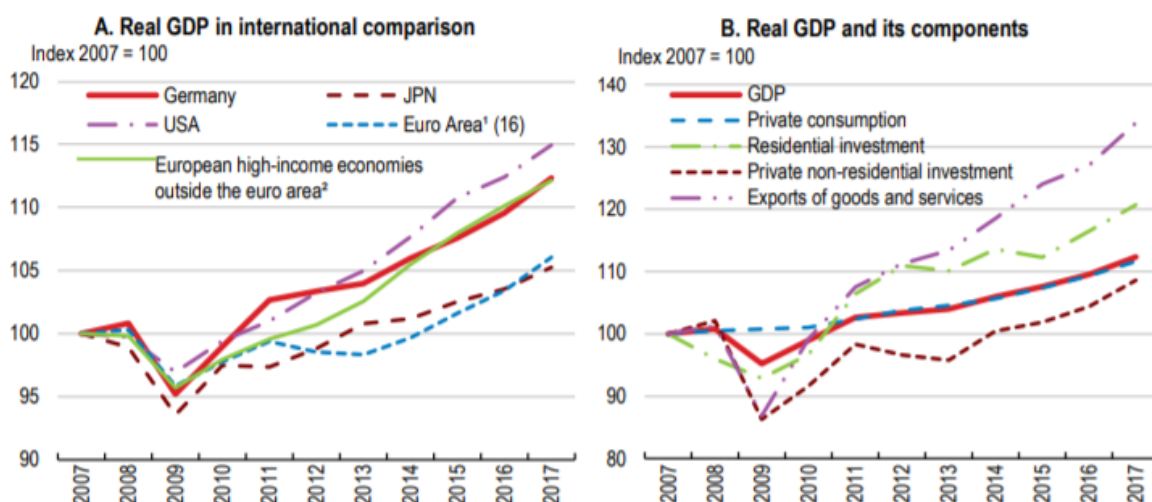
Source: German Federal Statistical Office via Bloomberg

zdroj 2: <https://roklen24.cz/a/wtppq/co-dela-z-nemecka-nejlepsi-ekonomiku-sveta>

Německá ekonomika patří celosvětově k jedné z nejvyspělejších ekonomik, v rámci Evropy představuje Německo největší ekonomiku z hlediska vyprodukovaného HDP (viz. Graf 1). Patří k největším světovým exportérům. Jedná se převážně o sekundární a terciární stát, neboť Německo samo o sobě nedisponuje velkým nerostným bohatstvím. Německo bylo silně zasaženo světovou ekonomickou krizí v letech 2008-2009, díky reformám se však dokázalo opět vzpamatovat a v následujících letech 2010 a 2011 už dokázalo Německo vykázat stabilní ekonomický růst. Ten byl zapříčiněn převážně převažujícím exportem hlavně do východní Asie.¹¹⁴ Z níže uvedeného grafu je vidět stabilní vývoj růstu HDP, který indikuje plné zotavení se z ekonomické krize a stabilní růst HDP, který je téměř totožný s růstem HDP vysokopříjmových ekonomik mimo evropský prostor.

¹¹⁴ Bussinessinfo.cz *Německo: základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled* [online] 15.12.2019 Německo: Zastupitelský úřad ČR v Berlíně. Bussinessinfo.cz [cit. 2019-28-12]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/nemecko-zakladni-charakteristika-teritoria-ekonomicky-prehled/>

Graf: 3 HDP Německa za roky 2007-2017

Zdroj: 3 OECD, dostupné z: <http://www.oecd.org/economy/surveys/Germany-2018-OECD-economic-survey-overview.pdf>

4.1.2 Index lidského rozvoje

Další z teoretických pull faktorů lákající nově příchozí do Německa může být vysoké umístění Německa v rámci indexu lidského rozvoje. Ten je založen na 3 hlavních faktorech. Prvním z nich je naděje dlouhého dožití v dané zemi, která je měřena pravděpodobností dožití při narození. Jako druhý faktor je uvedena míra vzdělanosti obyvatel, která je měřena poměrem lidí zapsaných na základních, středních a vysokých školách. Třetím faktorem je uvedena životní úroveň obyvatel v dané zemi, toto je měřeno v paritě kupní síly ku americkému dolaru. V tomto indexu se Německo celosvětově umístilo na 4. místě, předčí ho pouze Norsko, Švýcarsko a Irsko.¹¹⁵

4.1.3 Sociální zabezpečení migranta

Německo poskytuje novým migrantům finanční pomoc ve formě dávek, které jsou poskytnuty na základě *Asylum seekers' benefit act*, který přiznává nárok na sociální a zdravotní zabezpečení. Po příchodu a registraci migranta je mu následně poskytnuto ubytování, které je nejčastěji obstaráno formou azylového ubytování. Pro vysoký počet migrantů dostupné kapacity nepostačovaly, proto byly na azylové domy přetvořeny i tělocvičny nebo hangáry.¹¹⁶ Azylovou politikou se na úrovni státu zabývá imigrační zákon, součástí něho je i zákon o

¹¹⁵ United Nation development programme. 2013 Human development report [online][cit.2019-28-12]. Dostupné z: <http://hdr.undp.org/en/2013-report>

¹¹⁶ Idnes.cz. Už žádné tělocvičny. Berlín našel ubytování pro poslední uprchlíky [online] 4. duben 2017 [cit.2019-28-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/nemecko-telocvicny-uprchlici.A170404_110318_zahranicni_aba

pobytu, který upravuje vstup, případný pobyt a zaměstnávání občanů třetích zemí na území Německa. Pokud do Německa přichází člověk, jenž je ve své rodné zemi ohrožen na životě, je možné tomuto člověku poskytnout azyl, o čemž se rozhoduje podle azylového zákona.¹¹⁷

Aby však migrant mohl v Německu dávky dostávat, musí vyplnit žádost o azyl. Nárok na dávky mají také žadatelé, u kterých bylo vydáno rozhodnutí o vyhoštění, nicméně jejich vyhoštění bylo pozastaveno. Dávky jsou vypláceny v místě pobytu migranta, a to od lokálního úřadu sociálního zabezpečení. Ten poskytuje dávky na pokrytí základních potřeb – jídla, ubytování, topení, ošacení. Systém myslí i na situaci, kdy dojde k závažnému onemocnění, či těhotenství. Je možné také vyplatit zvláštní dávky ve speciálních případech, pokud došlo k zvláštnímu porušení práv migranta.¹¹⁸ Naopak na dávky nemají nárok osoby, u kterých bylo rozhodnuto o deportování, u osob s jasným úmyslem zneužití sociálního systému, u člověka, který obdržel fixní datum odchodu ze země, avšak se toto datum rozhodl ignorovat.¹¹⁹

4.1.4 Hartz III a Hartz IV

Migranti si pobírají dávky díky zákonům Hartz III a IV, které zásadně změnil systém vyplácení dávek po své implementaci v letech 2002 a 2005. Pro seznámení zde bude krátce popsána tato reforma, díky které mají dnes nově příchozí do země možnost pobírat dávky od států a jeho úřadů. Jednalo se o předvolební reformy vypracované speciální komisí pod vedením Petera Hartz. Šlo o reformy s cílem pomoci redukovat počet nezaměstnaných až o 2 miliony. Hartz III poté vstoupil v účinnost v roce 2004, kdy jeho hlavní agendou bylo přeměnit tehdejší Úřad práce na Moderní agenturu práce a několik dalších úřadů, které měly v budoucnu převzít agendu Úřadu sociální péče. Prvotní iniciativa měla cíl se starat převážně o nezaměstnané nad 50 let. Další změnou bylo nahrazení samosprávy jednotlivých spolkových zemí centrálním řízením

Reforma Hartz IV se zabývala systémem podpor, kdy reforma zredukovala počet dávek ze tří původních (dávka v rámci podpory v nezaměstnanosti, dávku pomoci v nezaměstnanosti a sociální dávku) na pouhé dávky dvě: dávku podpory v nezaměstnanosti a následující druhá dávka podpory v nezaměstnanosti. Byla také zkrácena doba pobírání dávek ze dvou na jeden rok. Systém je financován z povinného pojištění. Pokud daná osoba nemá nárok na pobírání

¹¹⁷ Migraceonline.cz .[online] [cit.2019-30-12]. Dostupné z: <https://migraceonline.cz/cz/zeme/germany>

¹¹⁸ MACGREGOR, Marion. *The Asylum seekers' benefit act* [online] Infomigrants.net. 30.květen 2018 [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://www.infomigrants.net/en/post/9560/the-asylum-seekers-benefits-act>

¹¹⁹ MACGREGOR, Marion. *The Asylum seekers' benefit act*

první dávky v nezaměstnanosti, díky této reformě má možnost zažádat o druhou dávku podpory v nezaměstnanosti.¹²⁰

Během prvních třech měsíců musí žadatel o azyl zůstat v zařízení pro příjem uprchlíků. Zde jsou pro něho zajištěny základní potřeby (ubytování, oblečení, stravování). Mimo základních potřeb obdrží migrant částku až 143 euro za osobu na měsíc.¹²¹Následně po uplynutí 15 měsíců od podání žádosti o azyl má žadatel právo na pobírání sociálních dávek v plné výši podle předpisů uvedených v Hartz IV. Za roky 2013-2016 činila výše těchto příspěvků od 287–404 eur. Migranti s dětmi dostávají příspěvek na dítě do 6 let, výše příspěvku může dosahovat až 84 euro.¹²²

Sociální podpora migrantů však znamenala značnou zátěž pro rozpočet jednotlivých spolkových zemí. Proto vláda hledala východisko, jak počet žadatelů o azyl snížit. To vyústilo v řešení, že Kosovu, Albánii a Ghaně byl přidělen status bezpečné země a migranti z těchto zemí nemohou o azyl zažádat.¹²³

Dalším krokem německé vlády bylo zamezit přílivu evropských migrantů do Německa. Z tohoto důvodu odsouhlasil Spolkový sněm zákon týkající se sociálních dávek. Nově bude mít nárok přistěhovalec z evropských států až po 5 letech. S dřívějším nárokem se proto musí obrátit na zemi svého původu. Nově tak evropští migranti budou moci dostat pouze krátkodobý měsíční příspěvek na stravování, ubytování se nebo na navrácení do země původu.¹²⁴

Výdaje Německa na sociální dávky jsou zobrazeny v níže uvedeném grafu. Jak je z grafu vidět, výdaje na sociální politiku byly ze sledovaného období nejnižší v roce 2013, migrační vlna v tomto roce tedy nebyla zvláště významná. Avšak od roku 2014 můžeme vidět rostoucí trend, který vrcholí v roce 2018. Jedná se stále o dozvuky enormního počtu příchozích v letech 2015 a 2016.

¹²⁰ NIGRIN, Tomáš. *Hartz III a Hartz IV – přehled reformy a jejich dopady na německou společnost* [online] euractiv.cz, 8. září 2005. [cit. 2019-29-12]. Dostupné z: <https://euractiv.sk/section/socialna-politika/opinion/hartz-iii-a-hartz-iv-prehled-reformy-a-jejich-dopady-na-nm/>

¹²¹ Britskélisty.cz. *Žadatelé o azyl v Německu: kapesné pro uprchlíky a fakta* [online] 31. srpna 2015 [cit. 2019-29-12]. Dostupné z: <https://blisty.cz/art/78701-zadatele-o-azyl-v-nemecku-kapesne-pro-uprchliky-a-fakta.html>

¹²² Echo24. *Kolik berou žadatelé o azyl: je štedřejší Německo nebo Švédsko?* [online] 4. říjen 2015 [cit. 2019-29-12]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/weSFe/kolik-berou-zadatele-o-azyl-je-stedrejsi-nemecko-nebo-svedsko>

¹²³ BIERBACH, Maria. *How much money do refugees in Germany get?* [online] 12. září 2017. Infomigrants.net [cit. 2019-29-12]. Dostupné z: <https://www.infomigrants.net/en/post/5049/how-much-money-do-refugees-in-germany-get>

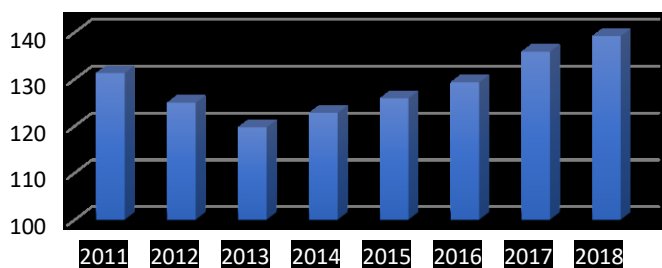
¹²⁴ Aktuálně.cz. *Německo omezí dávky pro přistěhovalce z EU. Dostanou je až po pěti letech pobytu.* [online] 2. prosinec 2016. ČTK [cit. 2019-29-12]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/socialni-davky-pro-pristehovalce-z-eu-v-nemecku-az-po-peti-l-r~b6c4a07cb89411e6a222002590604f2e/>

Sociální dávky však s sebou nesou také stinné stránky, neboť zatěžují sociální systém na nejnižší úrovni. Například některé municipality v souvislosti s nárůstem příchozích lidí oznámili narůstající zadluženost, způsobenou převážně nárůstem sociálních výdajů.¹²⁵

V roce 2016 žádalo o sociální dávky podle německých úřadů téměř 1,52 milionů cizinců, což z celkového počtu necelých 4,311 milionů lidí mající nárok na sociální dávky odpovídá více než 35 % lidí pobírajících sociální dávky (některé zdroje uvádí podíl pouze 25 %)¹²⁶, média zároveň uvádí, že oproti roku 2015 pobírá státní dávky o téměř o 12,4 % více lidí, tj. téměř 170 tisíc lidí. Naopak ubývá počet Němců, kteří by podporu od státu potřebovali, oproti roku 2015 uvádí média pokles o 5,2 %. V polovině roku bylo proto na dávky odkázáno 7,7 % Němců a 18 % cizinců zde žijících, u azylantů se uvádí až 36,8 %.¹²⁷ Nejvíce dávek pobírají lidé původem z Turecka, Sýrie a Polska.¹²⁸

Graf 4 Výdaje německého ministerstva práce a sociálních věcí

Výdaje německého ministerstva práce a sociálních věcí (v mld. euro)

Zdroj 4 vlastní zpracování, data z:

<https://de.statista.com/statistik/daten/studie/160519/umfrage/ausgaben-im-bundeshaushalt-nach-ressorts/>
<https://de.statista.com/statistik/daten/studie/75833/umfrage/ausgabenstruktur-im-bundeshaushalt/>

¹²⁵ ČERMÁKOVÁ, Lenka a Petr PAVLÍK. *Stále více německých obcí padá do dluhové pasti. Starostové českých měst jsou odpovědnější* [online] 11. září 2013 [cit. 2020-02-01]. Dostupné z: <https://www.top09.cz/proc-nas-volit/fakta-a-argumenty/stale-vice-nemeckych-obci-pada-do-dluhove-pasti-starostove-ceskych-mest-jsou-odpovednejsi-13852.html>

¹²⁶ HOVORKA, Jiří. *Už čtvrtina příjemců dávek v Německu jsou cizinci, ukazuje statistika* [online] 1. srpen 2016 [cit. 2019-29-12]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/uz-ctvrtina-prijemcu-davek-v-nemecku-jsou-cizinci-ukazuje-st/r~b6a66a5e57bd11e6a3e5002590604f2e/>

¹²⁷ HOVORKA, Jiří. *Už čtvrtina příjemců dávek v Německu jsou cizinci, ukazuje statistika*

¹²⁸ Média uvádějí počet až 630 tisíc lidí.

4.1.5 Bezpečný stát

Německo jako nejvyspělejší stát dbá také na bezpečí svých obyvatel. To dokazuje i fakt, že podle serveru Economist¹²⁹ se Německo umístilo na žebříčku v roce 2019 na 22. místě, v předchozích letech se umísťovala v žebříčku v prvních dvaceti státech. Nicméně, díky narůstající migrační krizi a několika teroristickým útokům v Německu spadla země v rámci hodnocení na 22. místo. Zároveň Německo přijalo opatření, kdy zvýšilo počet svých bezpečnostních složek. Kvůli rostoucímu nebezpečí teroristických útoků docházelo k posílení bezpečnostních složek, kdy v roce 2016 došlo k zvýšení počtu zaměstnanců bezpečnostních složek téměř o 4300, kdy pro tento účel bylo navíc vyhrazeno v roce 2016 876 milionů euro. V souvislosti s narůstající migrací také vznikne zcela nový úřad Centrální pracoviště pro informační techniku v bezpečnostní oblasti, která se bude zabývat síťovým zabezpečením.¹³⁰ S dalším rozšířením kapacit počítají také zástupci policie a bezpečnostní úřady, výdaje na toto rozšíření se odhadují na jednu miliardu eur.

Nicméně v českých médiích se šíří zprávy, že Německo dlouhodobě přestává být tím bezpečným státem, který si většina migrantů zvolila. Tento fakt dokládá skutečnost, že nově příchozí často nedodržují německé zákony, místo toho se řídí právem šaría, vyplývá to podle průzkumu německých Turků. Je také zaznamenán znatelný nárůst kriminality, což tvrdí Spolkový kriminální úřad, jenž konstatuje, že za prvních několik měsíců roku 2016 došlo na území Německa již k 142 tisícům trestných činů, což v porovnání s rokem 2015 je nárůst téměř o 40 %. Migrační vlna také napomáhá k rozšiřování tzv. no-go zón, možnost teroristických útoků či rostoucímu působení práva šaría na německém území.¹³¹

4.2 Dopady na Německo – výdaje

V této části se budeme zabývat výší peněz, které německá ekonomika musela investovat do základních potřeb a integrování migrantů. V rámci popisu výdajů se budeme věnovat rokům převážně rokům 2015 a 2016 neboť v tomto období vynaložilo SRN nejvíce finančních prostředků. Německo do těchto let vstupovalo s kladnými výsledky hospodaření z let 2013 a 2014, v roce 2013 11,4 miliardy euro a v roce 2014 dokonce 18 miliard.

¹²⁹ Investicniweb.cz. *Německo zvýší počet pracovníků v bezpečnostních složkách* [online] 11. listopadu 2016 [cit.2019-30-12]. Dostupné z: <https://www.investicniweb.cz/news-2016-11-11-nemecko-zvysi-pocet-pracovniku-v-bezpecnostnich-slozkach/>

¹³⁰ Investicniweb.cz. *Německo zvýší počet pracovníků v bezpečnostních složkách* /

¹³¹ POPOVSKÝ, Libor. *Islamizace Německa v roce 2016. „Německo již není bezpečné“* [online] 17. listopad 2017, idnes.cz [cit 2019-30-12]. Dostupné z: <https://popovsky.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=634296>

Rok 2015 byl také z hlediska hospodaření státu v přebytku. Podle dostupných zdrojů tento přebytek činil necelých 12 miliard euro. Německá vláda ale tento přebytek musela vynaložit na migrační výdaje, ty byly pro nadcházející rok podle *DIW* vyčísleny na 15 miliard euro.¹³² Části těchto výdajů činily sociální dávky pro nové migranty, které samotné v roce 2015 činily téměř 5,3 miliardy eur. Nárůst sociálních výdajů lze zdůvodnit enormním počtem žádostí o azyl. Pro rok 2015 statistický úřad uvádí, že celkový počet osob pobírající dávky na základě azylového zákona se oproti roku 2014 zvýšil o 169 % na 975 tisíc lidí, v roce 2014 se uvádí 363 tisíc pobíratelů.¹³³

Rok 2016 znamenal pro spolkovou vládu ještě větší výdaje. Na nově příchozí bylo použito celkem 14,6 miliardy euro, přičemž na úrovni spolkových zemí se uvádí výdaj až 20 miliard eur. Nicméně i přes tyto výdaje se Němcům opět povedlo vykázat přebytek rozpočtu, který byl opět použit na pokrytí výdajů spojených s migrací. Do těchto výdajů je nutno také zahrnout opět ubytování, stravování a peníze přidělené na vlastní výdaje příchozího, navíc ještě základní kurzy (německý jazyk), které mají za cíl integrovat nově příchozí na trh práce. Tyto náklady byly průměrně vyčísleny na 19 tisíc euro pro osobu za rok.¹³⁴ Největší výdaje zaznamenaly ve čtyřech spolkových zemích – Berlíně, Šlesvicku-Holštýnsku, Hessenku a Sasku. Zde země utratily za vzdělávání ubytování a následné vzdělávání migrantů téměř 7 miliard. Tyto údaje převyšují výdaje ostatních, neboť do těchto 4 zemí proudilo nejvíce přistěhovalců za rok 2015. Samotný Berlín vyhradil téměř 700 milionů eur na ubytování, integrační programy, zdravotní prohlídky, v reálu však musel tyto výdaje zdvojnásobit. Další výdaje musela také německá vláda vynaložit na výstavbu nových prostorů na bydlení, aby příchozí lidé nemuseli využívat nouzové ubytování v tělocvičnách. Za účelem zlepšení tehdejší situace, byl některým nabídnut příspěvek lidem, kteří stáhnou svoji žádost o azyl a vrátí se zpět do své země. Tento příspěvek může dosáhnout až 1200 euro, mohou dostat 800, pokud po zamítnutí jejich žádosti nebudou naléhat na opravné prostředky. Nabízí se tak možnost jednoduššího návratu do rodné země.¹³⁵

¹³² Hospodářské noviny. *Německý rozpočet byl loni v přebytku 12 miliard eur peníze půjdou i na uprchlickou krizi* [online] 13. leden 2016 [cit.2020-04-01]. Dostupné z:

¹³³ Destatis.de. *Asylum seeker services: 169 % more power*. [online] Germany: Statistische Bundesamt. 2015 [cit.2019-30-12]. Dostupné

z: https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2016/09/PD16_304_222.html;jsessionid=D80DBDD3101ADDC5239E4E0CF216092F.cae4?fbclid=IwAR1QdC29OLVJ_dyjOfMtMf9WUFav27npdHv9wkTu_fs_w-AKV3cz2MWpGCQ

¹³⁴ FÄRBER, Gisela a KÖPPEN, Dominique (2020) *The Integration of Refugees in Germany: Intergovernmental Aspects of Public Sector Costs and Benefits*, International Journal of Public Administration, 43:2, 102-114, DOI: 10.1080/01900692.2019.1672190

¹³⁵ DEARDEN, Lizzie. *'Germany spent more than 20bn Euro on refugees in 2016' as crisis outstrips state budget* [online] Independent.co.uk. 10. březen 2017 [cit.2019-30-12]. Dostupné z:

I jednotlivé spolkové země se snaží navýšit počet prostorů, kde mohou ubytovat nové obyvatelé. Jeden takový má od roku 2017 vzniknout v Dolním Sasku, jenž má vzniknout dotací, kterou poskytla federální vláda na pomoc v rámci migrační krize. Dojde tak k dostavbě a modernizaci až 825 sociálních bytů. Celý projekt vyjde na 800 milionů eur.¹³⁶ Značný výdaje hlásí Bavorsko, které v roce 2016 vynaložilo 489 milionů eur na integraci uprchlíků. Tato integrace bude na nové ubytování, vzdělávací jazykové kurzy, ale také část peněz bude investována do posílení bezpečnostních sborů země. Bavorsko si od této investice do budoucna slibuje integraci až 60 tisíc migrantů do roku 2019.¹³⁷

4.3 Dopady – pracovní trh

Nově příchozí migranti jsou pro Německo zátěží. Zpočátku je jejich schopnost pracovat z velké části omezena, neboť tato možnost závisí na jejich imigračním statusu. Pokud jim německé úřady právo na pobyt udělí, nemají zcela vyhráno. Aby se příchozí integrovali do společnosti, je potřeba vyhledat vhodné zaměstnání, což může být pro cizince značný problém. Pracovním začleněním na trh se zabýval také server *Allgemeine Zeitung*¹³⁸, který provedl anketu mezi třiceti největšími německými akciovými společnostmi. Firmy, jejichž obrat činí 1,1 bilionů eur a zaměstnávají přes 3,5 milionů lidí, zaměstnávaly pouze 54 uprchlíků. Úřad práce tuto situaci komentuje a daný výsledek přisuzuje převážně malou znalostí německého jazyka, druhým faktorem může být nedostatečná kvalifikace příchozích. Nedostatečná kvalifikace je způsobena faktem, že mezi nově příchozím je velké procento mladých lidí. Z grafu 2 je patrné, že největší podíl, téměř 60 %, mají mladí v rozmezí 0-34 let, jedná se tedy o skupiny se základním či středním vzdělání.

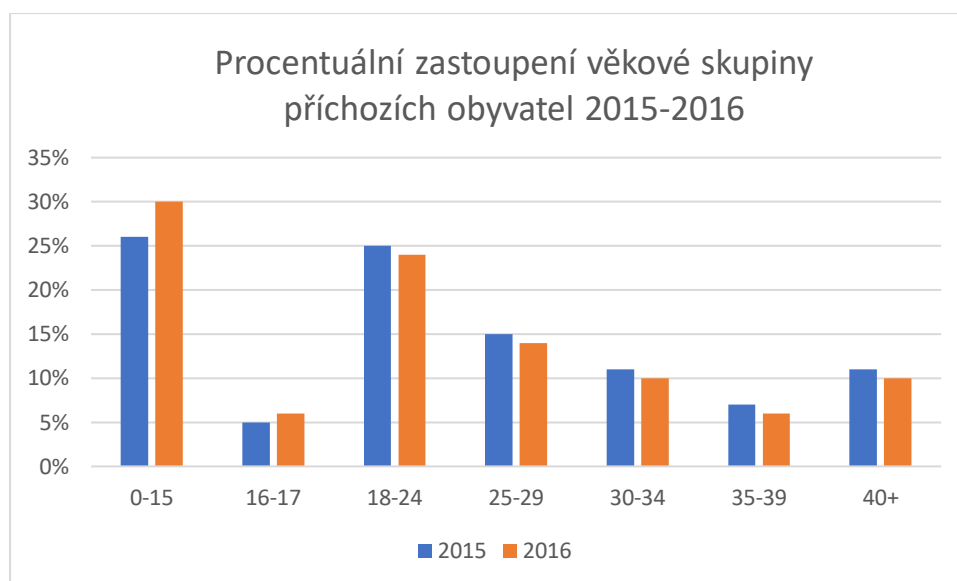
<https://www.independent.co.uk/news/world/europe/germany-refugees-spend-20-billion-euros-2016-angela-merkel-crisis-budgets-middle-east-north-africa-a7623466.html>

¹³⁶ Welt.de. *800 milion for social housing* [online] 26. srpna 2016 [cit. 2019-31-12]. Dostupné z: https://www.welt.de/regionales/niedersachsen/article157862368/800-Millionen-Euro-fuer-Sozialen-Wohnungsbau.html?fbclid=IwAR1leIBMNS8wh_K92EERkslx50O_YMxNkT8xDX65gFzToW3oMhxE8enDr6c

¹³⁷ Idnes.cz. *Integrace běženců vyjde na 13 miliard, hlásí Bavoři. Chtějí omezit migraci* [online] 9. říjen 2015 [cit. 2019-23.12]. Dostupné https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/bavorsko-kvuli-uprchlikum-investuje-489-milionu-eur.A151009_155338_zahranicni_mlb:

¹³⁸ HOVORKA, Jirí. *Už čtvrtina příjemců dávek v Německu jsou cizinci, ukazuje statistika* [online] 1. srpen 2016 [cit. 2019-29-12]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/uz-ctvrtina-prijemcu-davek-v-nemecku-jsou-cizinci-ukazuje-st/r~b6a66a5e57bd11e6a3e5002590604f2e/>

Graf 2- Procentuální zastoupení věkové skupiny příchozích obyvatel rok 2015-2016

zdroj 3 vlastní tvorba, data z: <https://www.tandfonline-com.ezproxy.is.cuni.cz/doi/full/10.1080/01900692.2019.1672190>

Podle prognóz tedy bude minimálně 5 let trvat, než se tito jedinci dokážou integrovat do pracovního trhu.¹³⁹ Zájem o práci ale někteří migranti mají, to dokládá fakt, že během března roku 2017 již přes 465 tisíc migrantů vyhledávalo pomoc od úřadů a agentur za účelem si najít práci. Zatím je však nutno tento proces chápat jako běh na dlouhou trať. To dokazuje skutečnost, že pouze 9 % lidí, kteří přišli v roce 2015 ve velké vlně, si byli schopni nalézt zaměstnání. Data z předchozích roku jsou o trochu příznivější, 22 % zaměstnaných migrantů z roku 2014 a 31 % z roku 2013.¹⁴⁰ Jednou z možností, jak zvýšit zaměstnanost těchto migrantů, nabízí vládní program z roku 2005, který nabízí 9měsíční integrační kurz za účelem zlepšit integrační schopnosti migranta. Na kurzu se lze zlepšit v jazykových dovednostech a zároveň se naučit o německé kultuře.¹⁴¹ V rámci velkého náporu v roce 2015 byl tento kurz dokonce využit pro získání azylového statusu. Cílem bylo získat znalost německého jazyka alespoň na úroveň B1. V červenci 2016 byl poté vládou tento kurz zaveden jako povinný. Je to reakce na

¹³⁹ HOVORKA, Jiří. *Už čtvrtina příjemců dávek v Německu jsou cizinci, ukazuje statistika [online] 1.srpen 2016 [cit. 2019-29-12].* Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/uz-ctvrtina-prijemcu-davek-v-nemecku-jsou-cizinci-ukazuje-st/r~b6a66a5e57bd11e6a3e5002590604f2e/>

¹⁴⁰ TRINES, Stefan. *Lessons from Germany's refugee crisis: Integration, costs and benefits [online] 2.květen 2017.* World Education News & Reviews [cit. 2019-31-12]. Dostupné z: <https://wenr.wes.org/2017/05/lessons-germanys-refugee-crisis-integration-costs-benefits>

¹⁴¹ Jedná se o 600 hodin jazykové výuky a 60 hodin kulturní výuky

fakt, že polovina lidí, kteří přišli v roce 2015 do Německa má arabštinu jako rodný jazyk a pouze desetiny procent z jednotlivých skupin mluvilo německy.

Další novodobé vládní iniciativy cílily přímo na specifické pracovní zaměření, kde musí složit účastník programu zkoušku ze speciálního kurzu. Vládní program se také zaměřuje na projekt zvaný „One euro jobs“ s cílem vytvořit až 100 tisíc pracovních míst. Náplní toho programu je prostřednictvím vládních dotací platit jednoduché brigády, které pomohou městům a migrantům zároveň zlepšit jejich komunikaci a dovednosti. Navíc krátkodobé práce mohou později přerůst v práci na plný úvazek. Odhadovaná cena činí ročně 300 milionů eur. Nicméně výsledek tohoto programu není oslnivý, neboť v listopadu roku 2016 bylo zjištěno, že tento program využívá pouze necelých 4400 lidí. Většina vidí tento program jako málo placenou pozici bez možnosti se řádně profesně rozvíjet.¹⁴²

Další možnost vzdělávání nabízí tzv. Kiron univerzita, jedná se o neziskovou organizaci založenou v roce 2015 s cílem dalšího vzdělávání migrantů. Škola poskytuje online kurzy podobné například Harvardským. Není nutný žádný vstupní poplatek, navíc každému zájemci zadarmo poskytne notebook a přístup k internetu. Kiron univerzita není však uznávána státem jako legitimní univerzita, nicméně je zde možnost se přesunout v rámci programu na jiné pracoviště, se kterým Kiron spolupracuje a titul získat tam. Mnoho dalších univerzit však dále vyžadují identifikační dokumenty o povoleném pobytu pro začlenění migrantů do univerzitního systému, některé však poskytují vzdělání i těm, jejichž povolení je stále v procesu. Jen za první semestr svého působení přijala škola 5000 žádostí o studium, přičemž 80 % z nich tvořili syrští příchozí. Tento způsob napomáhá integrovat nově příchozí, nicméně dalších 50000 příchozích v roce hledá způsob, jak získat titul v Německu. Nicméně integrace již začíná přinášet pozitivní dopady, kdy na začátku roku 2016 promovalo již prvních 1140 lidí na německých univerzitách, přičemž valnou část tvořili Syřané.¹⁴³

Spolková vláda se také snaží spolupracovat s dalšími univerzitami ve snaze vytvořit více míst pro migranty. Vláda v tomto směru zahájila 4letý program, jenž počítá s výdaji do roku 2019 téměř 100 milionů euro. Dalším krokem vpřed bylo zpřístupnění finanční pomoci žadatelům, kteří nově nemusí čekat 4 roky na studentskou půjčku, nově azylanti mohou zažádat nyní o příspěvek až 720 euro pro osobu na měsíc, podmínkou je však pobyt v Německu nejméně 15

¹⁴² TRINES, Stefan. *Lessons from Germany's refugee crisis: Integration, costs and benefits*

¹⁴³ TRINES, Stefan. *Lessons from Germany's refugee crisis: Integration, costs and benefits* [online] 2.květen 2017. World Education News & Reviews [cit. 2019-31-12]. Dostupné z: <https://wenr.wes.org/2017/05/lessons-germanys-refugee-crisis-integration-costs-benefits>

měsíců. Program již podmínil nárůst požadavků na bakalářské studium ze strany syrských migrantů.¹⁴⁴

Výdaje však na druhou stranu vzbuzují velkou politickou debatu. Například výdaje za sociální politiku 5,3 miliard v roce 2015. Dále například výdaje 21,7 miliard euro, které Německo muselo vynaložit na program spojený s migrací, včetně vyplacených sociálních dávek ve výši 4,4 miliardy. Zároveň se také Německo snaží bojovat přímo s příčinou migrace, a proto si ze svého rozpočtu vyčlenilo 7,1 miliardy eur na problémy způsobující migraci, mimo jiné v těchto výdajích je zahrnuta i zvýšená humanitární pomoc ve výši 1,4 miliardy. V rozpočtu z roku 2016 je také uvedeno, že bylo vynaloženo 1,4 miliardy na ubytování a přijetí migrantů, dalších 2,1 miliardy euro padlo na jejich následnou integraci. Jako další podporu spolkovým zemím v roce 2016, uvolnila federální vláda dalších 9,3 miliardy jednotlivým zemím a municipalitám.¹⁴⁵ Přes veškeré výdaje je nutno poznamenat, že Německo skončilo v přebytku 6,2 miliard euro, což bylo způsobeno převážně vysokou daňovou sazbou a nízkými úrokovými mírami.

Dané výdaje, které má Německo v plánu vynaložit na migraci v roce 2017 činilo pouze 21,3 miliard euro.¹⁴⁶ Na druhou stranu lze na tyto výdaje pohlížet jako na ekonomický stimulační balíček do budoucna, neboť v současnosti je v Německu více jak 28 % obyvatel starších 60 let.¹⁴⁷ Cílem Německa je totiž v příští 5 letech integrovat na pracovní trh alespoň 50 % příchozích. Jako výsledek těchto opatření z dat dosažených na počátku roku 2017, 129 tisíc imigrantů našlo práci. Nicméně je stále nutné se postarat o nejmladší příchozí, neboť za roky 2014 a 2015 úřady hlásí příchod až 325 tisíců ve věku 6 až 18 let, tito příchozí navíc mnohdy nemluví německy. Spolkové země proto predikují, že na jejich začlenění do školního prostředí by bylo potřeba navíc najmout až 20 tisíc učitelů, dále zvláště upůsobit výuku, mnohdy by tato výuka navíc nemohla probíhat v němčině. Výdaje na toto opatření by se mohly vyšplhat až do výše 2,3 miliardy euro, navíc na německém trhu je v současné době nedostatek kvalifikovaných učitelů.¹⁴⁸

¹⁴⁴ TRINES, Stefan. *Lessons from Germany's refugee crisis: Integration, costs and benefits* [s

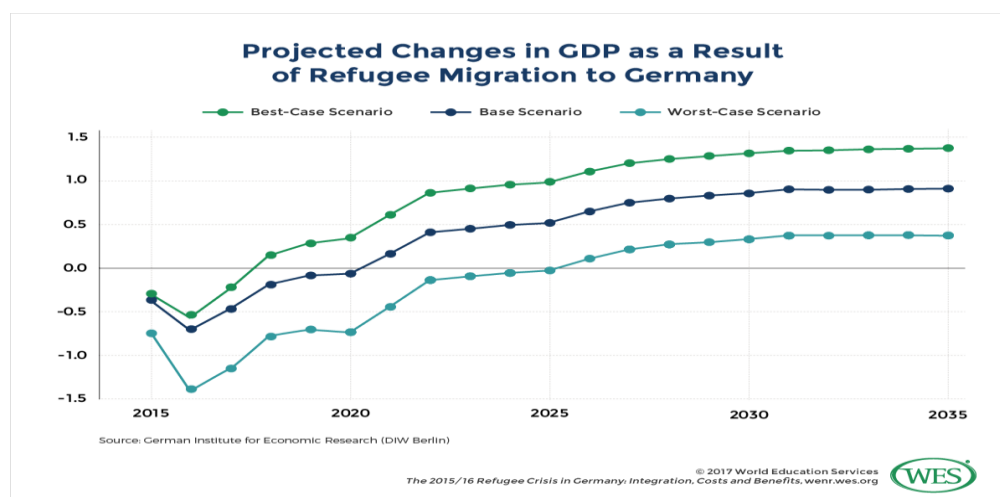
¹⁴⁵ WELT.de. *Refugee crisis cost Germany 22 billion euro annually* [online] 27. leden 2017 [cit. 2019-31-12]. Dostupné z: https://www.welt.de/politik/deutschland/article161565378/Fluechtlingskrise-kostet-Deutschland-jaehrlich-22-Milliarden-Euro.html?fbclid=IwAR0_6iljuiXcnyXTycUPLzdImIIEr-GGn4ntsb_EtvaBSdanPdwDgJH-5mg

¹⁴⁶ TRINES, Stefan. *Lessons from Germany's refugee crisis: Integration, costs and benefits* [s

¹⁴⁷ Jedná se o druhou nejstarší populaci hned za Japonskem

¹⁴⁸ TRINES, Stefan. *Lessons from Germany's refugee crisis: Integration, costs and benefits* [online] 2. květen 2017. World Education News & Reviews [cit. 2019-31-12]. Dostupné z: <https://wenr.wes.org/2017/05/lessons-germanys-refugee-crisis-integration-costs-benefits>

Graf 3 Predikce vývoje HDP po migrační krizi

zdroj 4 data z: <https://wenr.wes.org/2017/05/lessons-germanys-refugee-crisis-integration-costs-benefits>

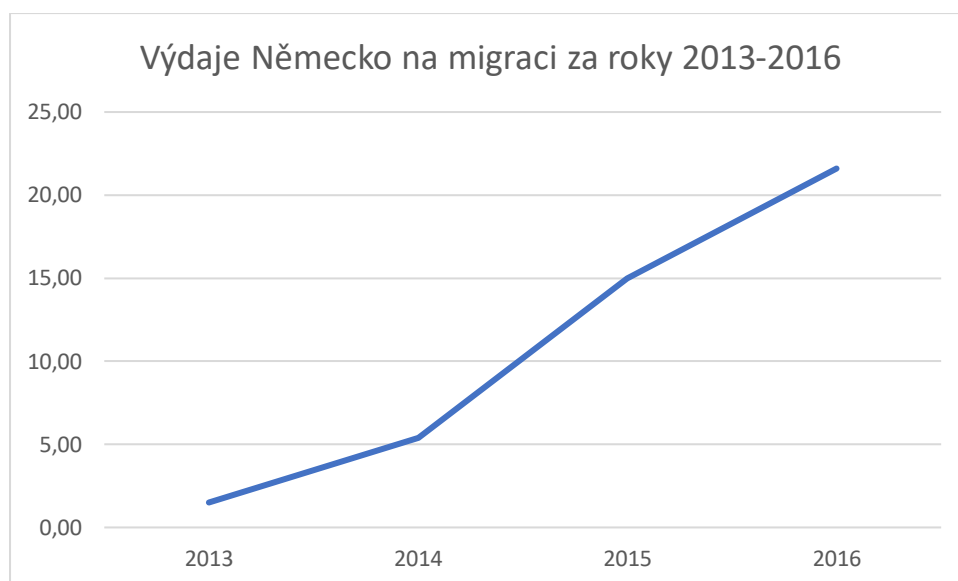
Jak je z grafu patrné, Německo počítalo s prvotním poklesem HDP, nicméně do budoucna po plnohodnotné integraci se v nejlepším scénáři může zvednout hrubý domácí produkt až o 1,5 % v roce 2030. Vše ale záleží na rychlosti a ochotě nově příchozích se integrovat do německé společnosti. Je zde totiž možnost, že pokud integrační proces selže, tato predikce nebude mít dostatek zdrojů a bude docházet k dalším vydatným výdajům ve formě sociálních dávek a transferových plateb. Aby se částečně zamezilo horší variantě, přišli vědci z ústavu světového hospodářství s návrhem na posunutí důchodového věku ze 63 let na 70.¹⁴⁹ Další možností, jak napomoci integraci je snížení nebo úplné zrušení minimální mzdy. Podle dohadů DIW¹⁵⁰ počítal s ročními výdaji od 25 do 55 miliard eur. Tato částka počítá se časovým horizontem do roku 2018 a se stabilním přísunem migrantů do počtu 360 tisíc. Výdaje však budou maximálně představovat 2 % HDP. Je zde také předpoklad, že ze všech příchozích se pouze 30 % ve středním horizontu vrátí do své rodné země.¹⁵¹

¹⁴⁹ Securitymagazin.cz. *Německé náklady na uprchlíky? 1,5 bilionu korun ročně. Zvládneme to, tvrdí Němci.* [online] Securitymagazin.cz. 11. prosinec 2015 [cit. 2019-31-12]. Dostupné z: <https://www.securitymagazin.cz/security/nemecke-naklady-na-uprchliky-15-bilionu-kc-rocne-zvladneme-to-tvrdi-nemci-1404048413.html>

¹⁵⁰ Securitymagazin.cz. *Německé náklady na uprchlíky? 1,5 bilionu korun ročně. Zvládneme to, tvrdí Němci.*

¹⁵¹ Securitymagazin.cz. *Německé náklady na uprchlíky? 1,5 bilionu korun ročně. Zvládneme to, tvrdí Němci.* [online] Securitymagazin.cz. 11. prosinec 2015 [cit. 2019-31-12]. Dostupné z: <https://www.securitymagazin.cz/security/nemecke-naklady-na-uprchliky-15-bilionu-kc-rocne-zvladneme-to-tvrdi-nemci-1404048413.html>

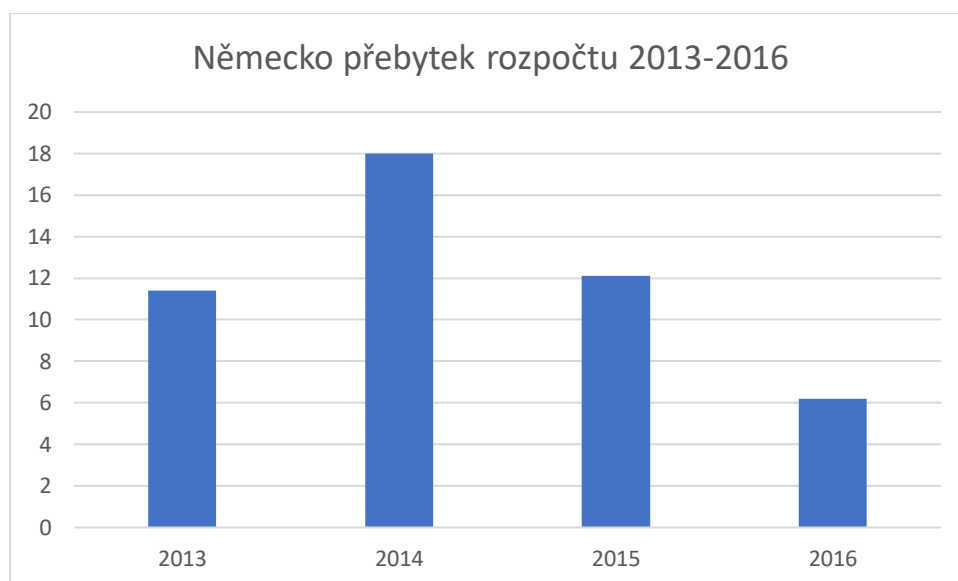
Graf 4 Výdaje Německo na migraci za roky 2013-2016 v miliardách euro

zdroj 5 Vlastní tvorba, data viz text

Jak lze vidět z grafu, došlo mezi lety 2013-2016 k velkému nárůstu výdajů spojených s migrací. Nejvíce je můžeme pozorovat mezi lety 2015-2016, protože v roce 2015 došlo k enormnímu nárůstu příchozích do Německa a došlo k podání téměř 900 tisíc azylových žádostí do spolkových zemí. Rok 2016 je poté spojen s vypořádáváním se s tímto enormním proudem, neboť v roce 2015 nestihly německé úřady veškeré žádosti posoudit, nicméně musely poskytnout přístřeší a finanční podporu na opatření si základních potřeb pro nově příchozí. Spolková vláda také schválila nárůst jednotlivých příspěvků, které mohou azyloví žadatelé v rámci programu žádat, což také vysvětluje vyšší výdaje v pozdějších letech.

Graf 5 Německo přebytek rozpočtu 2013-2016

zdroj 6 vlastní zpracování

Jak je zde vidět, i přes značné výdaje Německa na poskytnutí základních hygienických prostředků a ubytování. Díky dobře nastavené politice během roků 2013 až 2016 však skončilo německé hospodářství v přebytcích, které následně mohla vláda nasměrovat na řešení migrační krize. Uvádí se, že hlavní příčinou dobrého hospodářského výsledku bylo dobré nastavení vysokých daní a nízká úroková míra.

Predikce Mezinárodního měnového fondu předpovídá, že problémy a výdaje spojené s migrační krizí budou pouze dočasné a vynaložené výdaje budou nahrazeny ekonomickým růstem. V případě německé ekonomiky by se tento trend mohl projevit již v roce 2017, kdy je odhadován růst HDP 0,3 %, záleží však na rychlosti migrantů, jak se dokážou zařadit do společnosti a případně i na německý trh práce.¹⁵²

Výše zmíněné reformy a opatření mohou pro Německo znamenat snížení nedostatku lidí na trhu práce a udržet, či dokonce zvýšit ekonomický růst. Německo v předchozích letech opakovaně lákalo středně-kvalifikované pracovníky (*medium-skilled workers*). Toto by se mohlo změnit po integrování současných azylantů ve spolkových zemích, nejdříve je však nezbytné je jazykově vybavit a přeškolit je z krátkodobých prací na specializovanější. Podobné tvrzení zastává zpráva Mezinárodního měnového fondu (MMF), ve které se predikuje, že migrační vlnalepší výchozí předpoklady německého trhu práce a poskytne stimul pro vyšší

¹⁵² URBÁNEK, Vladimír. *MMF: Uprchlíci významně podpoří ekonomický růst Evropy* [online] In Kurzy.cz. 24.ledna 2016 [cit.2020-01-01]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/393552-mmf-uprchlici-vyznamne-podpori-ekonomicky-rust-evropy/>

spotřebu domácností a zvýšení investic. MMF také doporučuje zavést zlepšenou školící metodu pro azylanty.¹⁵³

4.3.1 Zhodnocení hypotézy – ekonomický výhled 2017 a 2018

Cílem 4. kapitoly zkoumat hypotézu *H2: Migrační vlna 2013-2016 znamenala pro Spolkovou republiku Německo ekonomickou zátěž*, zvláště po velkém počtu příchozích v roce 2015. Tuto hypotézu můžeme verifikovat, neboť zpočátku Německo počítalo s ročními výdaji na migraci v rozmezí 25 až 55 miliardami eur, tento předpoklad však počítal s konstantním příchodem migrantů až do roku 2018. Nicméně výše uvedené údaje ukázaly, že Německo během uvedené doby muselo investovat desítek miliard na ubytování a následnou sociální pomoc migrantů. Dále Německo vynaložilo několik stovek milionů eur na následnou sociální integraci, převážně na nauku německého jazyka prostřednictvím jazykových kurzů. V rámci hospodaření státu však tyto výdaje neznamenal enormní zátěž, když se výdaje pohybovaly v rozmezí 0,4 až 2 % HDP. Nicméně díky dobrému hospodaření státu, zejména díky efektivnímu výběru daní a nízkým úrokovým mírám skončil státní rozpočet za sledované období pokaždé v přebytku.

Ekonomická predikce pro rok 2017 byla také velice pozitivní, Německo očekávalo další rok hospodaření s přebytkem. Tato predikce se nakonec potvrdila, neboť Německo zaznamenalo další přebytek rozpočtu ve výši 1,3 % HDP.¹⁵⁴ Tento přebytek byl způsoben převážně nižšími vládními výdaji v oblasti sociální sféry, než bylo původně očekáváno. Německý hrubý domácí produkt zároveň vzrostl o 2,2 procenta, což činilo nejvíce od roku 2011, ekonomika Německa roste především díky rostoucí spotřebě domácího sektoru.¹⁵⁵

V roce 2018 v rámci zlepšení integrace migrantů se plánovalo vytvoření až 650 tisíc nových pracovních míst, přičemž se očekávalo, že 100 tisíc těchto míst bude obsazeno uprchlíky z let 2013-2016. Tím pádem by se měla projevit rapidním snížením nezaměstnanosti na 2,3 milionů lidí. Pokud bude prognóza naplněna, bude se jednat o nejnižší nezaměstnanost od roku 1990, vysoká zaměstnanost by mohla způsobit pokračující ekonomický růst v roce 2018. Od začátku

¹⁵³ OECD. Com. *Labour migration: Germany is open to graduates but immigration is hard for medium skilled workers*. [online]. 4. ledna. 2013 [cit. 2020-01-01]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/germany/labour-migration-germanyisopentograduatesbutimmigrationisdifficultformedium-skilledworkers.htm?fbclid=IwAR3H0wbQgP3u98dzhf7UggpCF8Zsvpy8PhSayBzf76cK874oSZ8parEi3MU>

¹⁵⁴ EUROPEAN COMMISSION. *Assesment of 2018 stability programme for Germany*. Brusel, 23. květen 2018. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/05_de_assessment_of_2018_sp.pdf

¹⁵⁵ Investičniweb.cz. *Německá ekonomika loni vzrostla nejvíce od roku 2011, o 2,2 procenta* [online] 11. leden 2018 [cit. 2020-02-01]. Dostupné z: <https://www.investicniweb.cz/news-nemecko-hdp-2017/>

roku 2018 se očekává dosavadní nárůst zaměstnanosti příchozích o 60 %, stále by však mělo 43 % zůstat nezaměstnaných.¹⁵⁶

¹⁵⁶ HRON, Jan. *Uprchlíci zachrání ekonomiku, tvrdí studie. Polovina z nich přitom bere jen dávky* [online] eurozpravy.cz. 26. březen 2018 [cit.2020-02-01]. Dostupné z: <https://eurozpravy.cz/ekonomika/evropa/219139-uprchlici-zachrani-ekonomiku-tvrdi-studie-polovina-z-nich-pritom-jen-bere-davky/>

Závěr

V práci byly stanoveny 2 hypotézy *H1: Migrační vlna způsobila vzestup strany AfD napřed ve spolkových zemích, poté vstup do Spolkového sněmu SRN po roce 2017.* a *H2: Migrační vlna 2013-2016 znamenala pro Spolkovou republiku Německo ekonomickou zátěž.*

Kapitola 3 se zabývala zkoumáním hypotézy *H1*, tj. nově vzniklou politickou stranou *Alternativa pro Německo (Alternative für Deutschland)*, a jejím vzestupem ve spolkových zemích, poté vstup do Spolkového sněmu SRN po roce 2017. Strana byla založena původně jako reakce na krizi eurozóny a kvůli nezodpovědnému jednání některých států bylo Německo nuceno poskytnout velké částky na záchranu eura. S původním programem primárně se zaměřujícím na fiskální a monetární opatření však strana ve volbách do Spolkového sněmu v roce 2013 neuspěla. Obrat však nastal již v roce 2014, kdy AfD získala 7 mandátů v Evropském parlamentu, a dále v tomto roce slavila i úspěch zemských sněmch několika spolkových zemí – Braniborsku, Durynsku a Sasku. I přes stranické rozpory se v roce 2015 podařilo straně uspět ve volbách v Hamburku, kde se strana dostala s výsledkem 5,2 % do zemského sněmu. S podobným výsledkem 5,5 % se strana probjovala také do zemského sněmu v Brémách.

Po změně ve vedení strany došlo ke změně primární orientace, kdy euroskeptismus byl nahrazen protiimigrační politikou, kde strana prosazovala plné zrušení práva na azyl, místo toho se strana snažila prosadit vlastní azylový zákon. Dalším důležitým bodem je silné odmítání multikulturalismu, který byl prezentován společně s projevem kancléřky Merkelové. Strana také upozorňovala na fakt, že nárůst příchozích do země s sebou může nést zvýšené množství případů kriminality. Díky silné protiimigrační politice se straně povedlo uspět v následujících zemských volbách v Sasku – Anhaltsku, Meklenbursku – Předním Pomořansku a Berlíně. Enormní nárůst příchozích v letech 2015-2016 však v roce 2017 nepokračoval, což se ukázalo v dalších volbách do jednotlivých zemských sněmů, kdy strana nezopakovala své předchozí výsledky a v jednotlivých spolkových zemích obdržela pod 10 % hlasů, došlo také ke změně na postu nejvyšších představitelů strany. Strana se ale v roce 2017 dokázala probjovat do Spolkového sněmu, když získala třetí největší počet voličů a získala tak 94 mandátů.

Kapitola 4 se zabývala hypotézou *H2: Migrační vlna 2013-2016 znamenala pro Spolkovou republiku Německo ekonomickou zátěž.* To je dáno faktem, že po příchodu migranta do Německa žádosti má migrant právo zažádat o azyl, v takovém případě musí být žadatel ubytován v azylovém domě či v jiných prostorách zajištěných lokálními úřady, a jako žadatel má právo na finanční příspěvky. Po podání žádosti o azyl dostává žadatel měsíčně 143 euro,

v případě, pokud cestuje dítě do 6 let věku, je možné získat o 84 euro navíc. Žadatel musí zůstat po dobu 3 měsíců v azylovém domě. Je zde ale možnost si najít vlastní bydlení, na které je možné od úřadů dostávat příspěvek. Po uplynutí 15 měsíců od podání žádosti o azyl má žadatel právo na pobírání sociálních dávek v plné výši, které v letech 2013-2016 činila 287–404 euro., Migrační vlna v roce 2015 způsobila enormní počet žádostí o azyl, a tím pádem také nápor na sociální dávky. Údaje uvádí téměř 1,52 milionů lidí pobírajících dávky v roce 2016, což byl nárůst o více než 10 % oproti 2015. Podle údajů z *BAMF* se výdaje na azylovou politiku v Německu od roku 2013 téměř lineárně navyšují, počínaje v roce 2013 výši 5,3 miliardy euro až po téměř 22 miliard euro v roce 2016. Důležitou složkou německých výdajů spojených s bojem proti migraci je podpora států, které jsou postiženy válkou, za rok 2016 na tyto příčiny migrace padlo 7,1 miliardy euro. Dále se Německo angažuje v humanitární pomoci, kterou za sledované období zvýšilo až na 1,4 miliardy. Německá vláda také musí pomáhat jednotlivým spolkovým zemím vytvářet prostory pro nově příchozí migranty, proto bylo vyčleněno z rozpočtu téměř 9,3 miliardy. Stát vydává také značné částky jazykovou integraci migrantů, na kterou vynaložila vláda jen v roce 2016 přes 3,5 miliardy euro. I přes výše uvedené výdaje je však nutno konstatovat, že Německo za dané období zaznamenalo vždy přebytkový rozpočet. Spolková republika Německo však výdaje spojené s migrační vlnou vidí jako výdaje pro budoucí ekonomický stimul, který v případě rychlé integrace nově příchozích mohl nastat již od roku 2017, podle predikce by správná integrace běženců do společnosti mohla znamenat do roku 2030 až 1,5 % růst HDP, proto již mezi lety 2013-2016 vyvíjelo Německo snahu zajistit nově příchozím co možná nejlepší přístup k jazykové a kulturní integraci do německé společnosti.

Podle informací v kapitole 3 můžeme *hypotézu H1* přijmout, neboť od roku 2014, kdy strana AfD zaznamenala první řádný úspěch ve volbách do Evropského parlamentu se straně podařilo etablovat téměř ve všech německých zemských sněmech. Svoji podporu čerpá především ve východním Německu, kde při volbách do Spolkového sněmu dostala 2. největší počet hlasů. Strana především těží z protimigračního programu, kde se staví proti stávající azylové politice a odmítá multikulturalismus, od roku 2017 také strana zakotvila do programu odmítání islámu z důvodu rozvracení německé společnosti. Svoje etablování na politické sféře strana dovršila při volbách do Spolkového sněmu, kde se jí podařilo získat 3. největší počet hlasů a obdržet 94 mandátů.

Druhou *hypotézu H2* je možné také verifikovat, neboť SRN zaznamenalo mnohomiliardovou zátěž spojenou s migrační vlnou v letech 2015-2016. Této hypotéze je věnována kapitola 4. Z ní

můžeme vyčíst, že Německo bylo nuceno vynaložit mezi lety 2013-2016 několik desítek miliard euro na výdaje spojené s migrací. V těchto výdajích je zahrnuto ubytování pro uprchlíky, finanční příspěvky pro žadatele o azyl, výdaje na výstavbu nových azylových domů a jazyková integrace migrantů do společnosti. Německo však tyto výdaje může brát jako investici do budoucna, když podle odhadů může správně zvládnutá integrace přinést růst HDP do roku 2030 až o 1,5 %. I přes několik desítek miliard vynaložených na migraci dosáhlo Německo ve sledovaném období přebytkového rozpočtu. Tyto fakta tedy vedou k verifikaci obou stanovených hypotéz.

Prameny a literatura

Dokumenty

BUNDESAMT FÜR MIGRATION UND FLÜCHTLINGE. 2014. *Migration report 2013 central conclusions*

Německo: BAMF.2014. Dostupné z: http://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/EN/Downloads/Infothek/Forschung/Studien/migrationsbericht-2013-zentrale-ergebnisse.pdf?__blob=publicationFile

BUNDESAMT FÜR MIGRATION UND FLÜCHTLINGE. *Migrationsbericht 2014.*

Německo: BAMF.2014. Dostupné z: https://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Forschung/Migrationsberichte/migrationsbericht-2014.pdf?__blob=publicationFile

BUNDESAMT FÜR MIGRATION UND FLÜCHTLINGE. *Migrationsbericht 2015.*

Německo: BAMF.2015. Dostupné z: https://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Forschung/Migrationsberichte/migrationsbericht-2015.pdf?__blob=publicationFile

BUNDESAMT FÜR MIGRATION UND FLÜCHTLINGE. *2016/2017 Migration report: Key results*

Německo: BAMF.2017. Dostupné z: https://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/EN/Forschung/Migrationsberichte/migrationsbericht-2016-2017-zentrale-ergebnisse.pdf?__blob=publicationFile&v=13

EUROPEAN COMMISSION. *Assesment of 2018 stability programme for Germany.* Brusel, 23. květen 2018. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/05_de_assessment_of_2018_sp.pdf

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ. *Základní zákon SRN 1949.* Dostupné z: https://is.muni.cz/elportal/estud/praf/js09/dejiny/web/prameny/09/Zakladni_zakon_SRN_-_Grundgesetz_-_1949.pdf

MEUTHEN, Jörg a GAULAND, Alexandr. *Program pro Německo* [online] Alternativa pro Německo. Německo.[cit. 2020-01-01]. Dostupné z: https://cdn.afd.tools/wp-content/uploads/sites/111/2018/03/Programm_AfD_Online-CZ_151217.pdf

UNITED NATION DEVELOPMENT REPORT.2013 *Human development report* [online][cit.2019-28-12]. Dostupné z: <http://hdr.undp.org/en/2013-report>

Sekundární literatura

ARZHEIMER, Kai. The AfD: Finally a Successful Right-Wing Populist Eurosceptic Party for Germany? *West European Politics* [online]. 2015, 535–556 [cit. 2019-28-12]. DOI: 10.1080/01402382.2015.1004230. ISSN 17439655.

BIERBACH, Maria. *How much money do refugees in Germany get?* [online] 12. září 2017. Infomigrants.net [cit. 2019-29-12]. Dostupné z: <https://www.infomigrants.net/en/post/5049/how-much-money-do-refugees-in-germany-get>

BLAŽEJOVSKÁ, Markéta. *Evropské hodnoty. Profily syrských uprchlíků a jejich migrační strategie. První dotazníková šetření* [online] Praha. 1. února 2016 [cit. 2019-28-12]. Dostupné z: <https://www.evropskehodnoty.cz/wp-content/uploads/2016/02/Profily-syrsk%C3%BDch-uprchlk%C5%AF-a-jejich-migra%C4%8Dn%C3%AD-strategie.pdf>

BIERBACH, Maria. *How much money do refugees in Germany get?* [online] 12. září 2017. Infomigrants.net [cit.2019-29-12]. Dostupné z: <https://www.infomigrants.net/en/post/5049/how-much-money-do-refugees-in-germany-get>

BROJÁČ, Jan a Tomáš HOŠEK. *AfD, nová síla německé pravice?* Think-tank Evropské hodnoty [online]1.srpna 2016.[cit.2019-24-12]. Dostupné z: <https://www.evropskehodnoty.cz/wp-content/uploads/2016/07/AfD-nov%C3%A1-s%C3%ADla-n%C4%9Bmeck%C3%A9-pravice-1.pdf>

BULMER, Simon a Wiliam E. PATTERSON. *Germany and the European Union: Europe's reluctant hegemon*. 1. vydání. Maxmilian Education UK, 2019. 280 s. ISBN 9780333645437

ČERMÁKOVÁ, Lenka a Petr PAVLÍK. *Stále více německých obcí padá do dluhové pastí. Starostové českých měst jsou odpovědnější* [online] 11. září 2013 [cit. 2020-02-01]. Dostupné z: <https://www.top09.cz/proc-nas-volit/fakta-a-argumenty/stale-vice-nemeckych-obci-pada-do-dluhove-pasti-starostove-ceskych-mest-jsou-odpovednejsi-13852.html>

DEARDEN, Lizzie. 'Germany spent more than 20bn Euro on refugees in 2016' as crisis outstrips state budget [online] Independent.co.uk. 10.březen 2017 [cit.2019-30-12]. Dostupné z: <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/germany-refugees-spend-20-billion-euros-2016-angela-merkel-crisis-budgets-middle-east-north-africa-a7623466.html>

DRBOHLAV, Dušan. *Mezinárodní migrace obyvatelstva – pohyb i pobyt (Alenky v kraji divů)*. In Šišková, T. (ed.). *Mensiny a migranti v České republice; My a oni v multikulturní společnosti 21. století*. Praha: Portál, 2001, s. 17–30. ISBN 80-7178-648-9.

DRBOHLAV, Dušan. *Nelegální ekonomické aktivity migrantů (Česko v evropském kontextu)*. Praha: Univerzita Karlova, 2008. 30-46. ISBN 978-80-246-1552-3

DRULÁK, Petr et al. *Jak zkoumat politiku: Kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích*. Portál, 2008. 336 s. ISBN 978-80-7367-385-7

DVOŘÁKOVÁ, Vladimíra a kol. *Komparace politických systémů. Základní modely demokratických systémů*. Vyd. 1. V Praze: Oeconomica, 2008. ISBN 978-80-245-1357-7

ČEPELKA, Čestmír. *Teorie a praxe azylu a uprchlictví .2. doplněné vydání*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta v nakl. IFEC, 2006. 253 s. ISBN 808588979X.

FÄRBER, Gisela a KÖPPEN, Dominique (2020) *The Integration of Refugees in Germany: Intergovernmental Aspects of Public Sector Costs and Benefits*, *International Journal of Public Administration*, 43:2, 102-114, DOI: 10.1080/01900692.2019.1672190

FRIČ, Pavol a kol. *Česká soda v evropské unii: scénáře strategického chování ČR v EU*. Praha: CESES FSV UK, 2004. 158 s. ISBN 80-86103-74-9.

FRIEDMAN,Uri. *We don't like Islamic Invasion': The Leader of Germany's rising right speaks out* [online] Atlantic.com.2.říjen 2017 [cit.2019-22-12]. Dostupné z: <https://www.theatlantic.com/international/archive/2017/10/gauland-afd-germany/541530/>

GEIGES, Lars, Stine MARG a Franz WALTER. *Pegida: Die schmutzige Seite der Zivilgesellschaft?*. Bielefeld: transcript Verlag, 2015. ISBN 3837631923

GRIMM, Robert. *The rise of the German Eurosceptic party Alternative für Deutschland, between ordoliberal critique and popular anxiety. International Political Science Review / Revue internationale de science politique* [online]. 2015, 264 s. [cit. 2020-01-02]. ISSN 01925121.

HANUŠKA, David. *Alternativa pro Německo*. Praha: Naše vojsko, 2018, 207 s. ISBN 978-80-206-1764-4.

HEIßLER, Julian. *Merkels drei große kleine Worte*. [online] tageschau.de. 31.srpna 2016 [cit.2019-26-12]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/inland/merkel-wir-schaffen-das-101.html>

HOLÁ, Bohdana..Proč se dlouhodobě nedaří dospět k harmonizovaným a mezinárodně srovnatelným údajům o zahraniční migraci. *Forum* č. 3. *Statisticum Slovaca* 3,2007 str. 109-117.

HOLEHOUSE, M., HUGGLER J. a Andrea VOGT. *Germany drop EU rules to allow in Syria refugees* [online] Brusel, Berlín, Řím. 24. srpen 2015 [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/germany/11821822/Germany-drops-EU-rules-to-allow-in-Syrian-refugees.html>

HOVORKA, Jiří. *Už čtvrtina příjemců dávek v Německu jsou cizinci, ukazuje statistika* [online] 1.srpen 2016 [cit. 2019-29-12]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/uz-ctvrtina-prijemcu-davek-v-nemecku-jsou-cizinci-ukazuje-st/r~b6a66a5e57bd11e6a3e5002590604f2e/>

HRADEČNÁ, Pavla a Marie JELÍNKOVÁ. „Regularizace – pojem a obsah.“ In: *Řešení otázek neoprávněného pobytu cizinců: situace v ČR a ve vybraných evropských zemích*. Pavla Hradečná a kol. Praha: Linde, 2004, 267 s. ISBN 978-80-7201-869-7

HRON, Jan. *Uprchlíci zachrání ekonomiku, tvrdí studie. Polovina z nich přitom bere jen dávky* [online] eurozpravy.cz. 26. březen 2018 [cit.2020-02-01]. Dostupné z: <https://eurozpravy.cz/ekonomika/evropa/219139-uprchlici-zachrani-ekonomiku-tvrdi-studie-polovina-z-nich-pritom-jen-bere-davky/>

KOUDELKA, Josef. *Imigrace a liberalismus – Dopady migrace, teorie a možná řešení*. 1. vydání. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury.2018. 218 s. ISBN 978-7325-454-4

KREJČÍ, Václav. *Migrace z Afriky do Evropy* [online] 20. července 2016. clovekvtsni.cz [cit.2019-28-12]. Dostupné z: <https://www.clovekvtsni.cz/vaclav-krejci-migrace-z-afriky-do-evropy-3303gp>

- LEWANDOVSKY, Marcel. *Alternative für Deutschland. A New Actor in the German Party System*. Berlin: Friedrich-Ebert-Stiftung, 2014.[cit.2020-03-01]. Dostupné z: <http://library.fes.de/pdf-files/id/ipa/10644.pdf>
- LIŠKOVÁ, Adéla. *Co dělá z Německa nejlepší ekonomiku světa?* [online] 28.duben 2017 [cit.2019-22-12]. Dostupné z: <https://roklen24.cz/a/wtppq/co-dela-z-nemecka-nejlepsi-ekonomiku-sveta>
- MASSEY, D. S., J. ARANGO, G. HUGO, A. KOUAOUICI, A. PELLEGRINOAND, J.E. TAYLOR. *Theories of International Migration: A Review and Appraisal*. Population and Development Review. 1993, Vol. 19, No. 3., 431-466 s. DOI: 10.2307/2938462
- MACGREGOR, Marion. *The Asylum seekers' benefict act* [online] Infomigrants.net. 30.květen 2018 [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://www.infomigrants.net/en/post/9560/the-asylum-seekers-benefits-act>
- MERKEL, Angela. Flüchtlingspolitik: "Wir schaffen das" [online] 31.5.2015. [cit.2019-27-12]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=kDQki0MMFh4>
- MEOTTI Gullio. *Evropa: změna v populaci* [online] Gatestoneinstitute.org. 19. září 2016 [cit. 2019-25-12]. Dostupné z: <https://cs.gatestoneinstitute.org/8982/evropa-zmena-populaci>
- MUDDE, Cas (2007). *Populist Radical Right Parties in Europe*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. 405 s. ISBN 9780521616324
- NEUERER, Dietmar. *Alternative für Deutschland wachst rasant*. Handelsblatt.com. [online] 6. října 2014 [cit.2019-25-12]. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/politik/deutschland/afd-mitglieder-alternative-fuer-deutschland-waechst-rasant/10789344.html?ticket=ST-45237392-XQA6qbO1gRec32b0LnuY-ap4>
- NEWSHAM, Nial a Francisco ROWE. *Projecting the demographic impact of Syrian migration in rapidly ageing economic, Germany*. [online] listopad 2018 [cit 2019-11-14]. DOI: 10.13140 Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/330305814_Projecting_the_demographic_impact_of_Syrian_migration_in_rapidly_ageing_economy_Germany

NIGRIN, Tomáš. *Hartz III a Hartz IV- přehled reforem a jejich dopady na německou společnost* [online] euractiv.cz, 8. září 2005.[cit. 2019-29-12]. Dostupné z: <https://euractiv.sk/section/socialna-politika/opinion/hartz-iii-a-hartz-iv-prehled-reforem-a-jejich-dopady-na-nm/>

PALÁT, Milan. *Ekonomické aspekty mezinárodní migrace: teorie a praxe v Evropské unii*. Ostrava: Key Publishing, 2013. 92 s. ISBN 9788074181610.

POLAKOV-SURANSKY, Sasha. *Go Back to Where You Came From: The Backlash Against Immigration and the Fate of Western Democracy*. Oxford University Press, 2017. 397 s. ISBN 9781787380417

POPOVSKÝ, Libor. *Islamizace Německa v roce 2016. „Německo již není bezpečné“* [online] 17. listopad 2017, idnes.cz [cit. 2019-30-12]. Dostupné z: <https://popovsky.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=634296>

RAVENSTEIN, E. G. 1889. The Laws of Migration. *Journal of the Royal Statistical Society*. 2003, vol. 52, no. 2. s. 286–289. ISSN 0952-8385

RIEGER, Lukáš. *Volby do Evropského parlamentu 2014* [online] 27. května 2014. číslo 11/2014. Cevro-liberálně konzervativní akademie [cit. 2019-24-12]. Dostupné z: http://www.cevro.cz/web_files/soubory/ctnracni-deniky/2014/14denik_11_2014.pdf

ROUBÍČEK, Vladimír. *Úvod do demografie*. Praha: Codex Bohemia, 1997. 348 s. ISBN 80-85963-43-4

SCOTT, John a Gordon MARSHALL. *A dictionary of sociology*. 4. vydání. Oxford University Press, 2009. 816 s. ISBN 9780199533008.

SCHOLTEN, Lisa. *Die Einwanderungs-, Flucht- und Asylpolitik der Alternative für Deutschland* [online]. Weiterdenken.de. [cit.2019-26-12]. ISBN 978-3-946541-11-0

STEJSKALOVÁ, Klára. *Merkelová: 750 miliard na záchranu eura je jen první krokem* [online] 15. května 2010 [cit. 2019-11-21]. Dostupné z: https://www.irozhlaz.cz/ekonomika/merkelova-750-miliard-na-zachranu-eura-je-jen-prvnim-krokem_201005151220_jpiroch

STÜBNER, Jos. „Znepokojený občan“ - Pegida jako projev rasistického středu německé společnosti? [online] 6.ledna 2015. migraceonline.cz. [cit. 2019-27-12]. Dostupné z:

<https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/znepokojeny-obcan-pegida-jako-projev-rasistickeho-stredu-nemecke-spolecnosti>

ŠTICA, Petr. *Etika a migrace: vybrané otázky současné imigrace a imigrační politiky*. Ostrava: Ostravapress, 2014..104 s. ISBN 9788087853207.

ŠTURMA, Pavel. "Současná mezinárodně právní ochrana uprchláků" in: *Teorie a praxe azylu a uprchlictví*. Eds: Pavel Šturma; Věra Honousková. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2006. 239 s. ISBN 9788087146682

TOWNSEND, Riley M. *The European migrant crisis* .Lulu.com, 2015. 170 s. ISBN 9781329527225.

TRINES, Stefan. *Lessons from Germany's refugee crisis: Integration, costs and benefits* [online] 2.květen 2017. World Education News & Reviews [cit. 2019-31-12]. Dostupné z: <https://wenr.wes.org/2017/05/lessons-germanys-refugee-crisis-integration-costs-benefits>

URBÁNEK, Vladimír. *MMF: Uprchlíci významně podpoří ekonomický růst Evropy* [online] In Kurzy.cz. 24.ledna 2016 [cit.2020-01-01]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/393552-mmf-uprchlici-vyznamne-podpori-ekonomicky-rust-evropy/>

VAVREČKOVÁ, Jana et al. *Migrace odborníků do zahraničí a potřeba kvalifikovaných pracovních sil*.1.vydání. 87 s. ISBN 80-87007-00-X

WOLF, Tanja. Is the Alternative for Germany Really Right-Wing Populist? *Politologický časopis - Czech Journal of Political Science / Czech Journal of Political Science* [online]. 2016, 149-162 s.[cit. 2019-29-12]. ISSN 12113247.

Internetové zdroje

Tisk v online verzi

Blesk.cz. *Vraťte už uprchlíky do Sýrie, chce německá AfD. Jdete přes mrtvoly, vzkázali jim politici*[online] 22. listopad 2017 [cit.2020-02-01. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-svet/508167/vratte-uz-uprchliky-do-syrie-chce-nemecka-afd-jdete-pres-mrtvoly-vzkazali-jim-politici.html>

Frankfurter allgemeine Zeitung. *Petry will Asyl-Grundrecht abschaffen* [online] Faz.de. 25. ledna 2017 [cit.2019-26-12]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/afd-petry-will-asyl-grundrecht-abschaffen-14752932.html>

Handelsblatt.com. *AFD-Abtrünnige gründen neue Partei „Alfa“* [online] 19. července 2015 [cit. 2019-25-12]. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/politik/deutschland/bernd-lucke-als-chef-afd-abtruennige-gruenden-neue-partei-alfa/12077410.html?ticket=ST-45359398-pPtFeyZilbI7Lf59cSGr-ap4>

Hospodářské noviny. *Německý rozpočet byl loni v přebytku 12 miliard eur peníze půjdou i na uprchlickou krizi* [online] 13. leden 2016 [cit.2020-04-01]. Dostupné z: <https://byznys.ihned.cz/c1-65087160-nemecky-rozpocet-byl-loni-v-prebytku-12-miliard-eur-penize-pujdou-i-na-uprchlickou-krizi>

Süddeutsche Zeitung. *Eigenes Gutachten bringt AfD in Bedrängnis* [online] 2. listopadu 2018 [cit.2019-26-12]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/afd-verfassungsschutz-gutachten-1.4195348>

Welt.de. *800 milion for social housing* [online] 26. srpna 2016 [cit.2019-31-12]. Dostupné z: https://www.welt.de/regionales/niedersachsen/article157862368/800-Millionen-Euro-fuer-Sozialen-Wohnungsbau.html?fbclid=IwAR1leIBMNS8wh_K92EERkslx500_YMxNkT8xDX65gFzToW3oMhxE8enDr6c

Welt.de. *Refugee crisis cost Germany 22 billion euro annually* [online] 27. leden 2017 [cit. 2019-31-12]. Dostupné z: https://www.welt.de/politik/deutschland/article161565378/Fluechtlingskrise-kostet-Deutschland-jaehrlich-22-Milliarden-Euro.html?fbclid=IwAR0_6iljuiXcnyXTycUPLzdImIIER-GGn4ntsb_EtvaBSdanPdwDgJH-5mg

Zeit.de. *Gauland siehd Pegida weiter ald natürlichen Verbündeten* [online] 25. leden 2015 [cit. 2019-25-12]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2015-01/afd-pegida-alexander-gauland-sigmar-gabriel>

Statistiky

Destatis.de. *Asylum seeker services: 169 % more power.* [online] Germany: Statistische Bundesamt. 2015 [cit.2019-30-12]. Dostupné z: https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2016/09/PD16_304_22.html;jsessionid=D80DBDD3101ADDC5239E4E0CF216092F.cae4?fbclid=IwAR1QdC29OLVJ_dyjOfMtMf9WUFav27npdHv9wkTu_fS_w-AKV3cz2MWpGCQ

Destatis.de. *Fertility rate in 2015 at 1,5 children per women for the first time in 33 years*[online] press.17. říjen 2016 [cit. 2020]. Dostupné z: https://www.destatis.de/EN/Press/2016/10/PE16_373_126.html

Statista. *Stimmenanteile der AfD bei den jewelis letzen Landtagswahlen in den Bundesländern bis Oktober 2019* [online] 2019 [cit.2019-26-12]. Dostupné z: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/320946/umfrage/ergebnisse-der-afd-bei-den-landtagswahlen/>

Ostatní

Amnesty.cz. *10 otázek a odpovědi – Migrační krize* [online] [cit. 2019-10-21]. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/migrace/migrace-otazky-a-odpovedi>

Aktuálně.cz. *Volby v Hamburku vyhrála SPD, liberálové se odrazili ode dna* [online] 15. února 2015 [cit.2019-25-12]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/volby-v-hamburku-vyhrala-spd-liberalove-se-odrazili-ode-dna/r~56f326ccb53b11e498be002590604f2e/>

Aktuálně.cz. *Německo omezí dávky pro přistěhovalce z EU. Dostanou je až po pěti letech pobytu.* [online] 2. prosinec 2016. ČTK [cit. 2019-29-12]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/socialni-davky-pro-pristehovalce-z-eu-v-nemecku-az-po-peti-l/r~b6c4a07cb89411e6a222002590604f2e/>

Bundestamt für Verfassungsschutz. *What is right-wing extremism* [online] [cit. 2020-01-01]. Dostupné z: <https://www.verfassungsschutz.de/en/fields-of-work/right-wing-extremism/what-is-right-wing-extremism>

Britskélisty.cz. *Žadatelé o azyl v Německu: kapesné pro uprchlíky a fakta* [online] 31. srpna 2015 [cit.2019-29-12]. Dostupné z: <https://blisty.cz/art/78701-zadatele-o-azyl-v-nemecku-kapesne-pro-uprchliky-a-fakta.html>

Bussinessinfo.cz *Německo: základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled* [online] 15.12.2019 Německo: Zastupitelský úřad ČR v Berlíně. Bussinessinfo.cz [cit. 2019-28-12]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/nemecko-zakladni-charakteristika-teritoria-ekonomicky-prehled/>

Bussinessinfo.cz. *Sýrie: základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled* [online] Zastupitelský úřad ČR v Damašku, 16. prosince 2019 [cit. 2019-28-12]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/syrie-zakladni-charakteristika-teritoria-ekonomicky-prehled>

Deník.cz. *Komentáři tisku: Vítězem německých zemských voleb jsou euroskeptici* [online] 15. září 2014 [cit.2019-25-12]. Dostupné z: https://www.denik.cz/ze_sveta/komentatori-tisku-vitezem-nemeckych-zemskych-voleb-jsou-euroskeptici-20140915.html

Echo24. *Kolik berou žadatelé o azyl: je štedřejší Německo nebo Švédsko?* [online] 4. říjen 2015 [cit. 2019-29-12]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/weSFe/kolik-berou-zadatele-o-azyl-je-stedrejsi-nemecko-nebo-svedsko>

Focus.de. *So haben die Bundesländer bei der Bundestagswahl 2017 gewählt* [online] 27. září 2017 [cit.2019-27-12]. Dostupné z: https://www.focus.de/politik/deutschland/bundestagswahl_2017/wahlergebnisse-2017-so-haben-die-bundeslaender-bei-der-bundestagswahl-gewaehlt_id_7631289.html

Hospodářské noviny. *Německý rozpočet byl loni v přebytku 12 miliard eur peníze půjdou i na uprchlickou krizi* [online] 13. leden 2016 [cit.2020-04-01]. Dostupné z:

Idnes.cz *Šéf Pegidy se vyfotil jako Hitler, po kritice v čele hnutí končí* [online]. 21.ledna 2015 [cit.2019-27-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/pegida-lutz-bachmann-hitler-uz-je-tady-zas.A150121_141552_zahranicni_vez

Idnes.cz. *Už žádné tělocvičny. Berlín našel ubytování pro poslední uprchlíky* [online] 4. duben 2017 [cit.2019-28-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/nemecko-telocvicny-uprchlici.A170404_110318_zahranicni_aba

Idnes.cz. *Integrace běženců vyjde na 13 miliard, hlásí Bavoři. Chtějí omezit migraci* [online] 9. říjen 2015 [cit. 2019-23.12]. Dostupné https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/bavorsko-kvuli-uprchlikum-investuje-489-milionu-eur.A151009_155338_zahranicni_mlb:

Info.cz *Eurovolby 2019: výsledky pro stát Německo* [online] [cit.2019-27-12]. Dostupné z: <https://www.info.cz/volby-evropsky-parlament/vysledky-voleb-2019/stat-nemecko/?stat=de>

Investicniweb.cz. *Německo zvýší počet pracovníků v bezpečnostních složkách* [online] 11. listopadu 2016 [cit.2019-30-12]. Dostupné z: <https://www.investicniweb.cz/news-2016-11-11-nemecko-zvysi-pocet-pracovniku-v-bezpecnostnich-slozkach/>

Investičniweb.cz. *Německá ekonomika loni vzrostla nejvíce od roku 2011, o 2,2 procenta* [online] 11. leden 2018 [cit. 2020-02-01]. Dostupné z: <https://www.investicniweb.cz/news-nemecko-hdp-2017/>

Merkur.de. *AfD-Chefin Petry: Einwanderung bedroht Europa* [online] 21. června 2016 [cit. 2019-26-12]. Dostupné z: <https://www.merkur.de/politik/afd-chefin-petry-muslimische-einwanderung-bedroht-europa-zr-6505768.html>

Migraceonline .[online] [cit.2019-30-12]. Dostupné z: <https://migraceonline.cz/cz/zeme/germany>

Ministerstvo vnitra České republiky. *Audit národní bezpečnosti*. Praha.2016. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Audit-narodni-bezpecnosti-20161201.pdf>

Ministerstvo vnitra České republiky .cz. *Extremismus* [online] Odbor bezpečnostní politiky 25.11.2010 [cit.2019-11-11]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>

Novinky.cz *AfD chce pozastavit právo na azyl pro muslimy, mají být bezpečnostním rizikem* [online] 27. července 2016 [cit.2019-26-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/clanek/afd-chce-pozastavit-pravo-na-azyl-pro-muslimy-maji-byt-bezpecnostnim-rizikem-40003261>

Securitymagazin.cz. *Německé náklady na uprchlíky ? 1,5 bilionu korun ročně. Zvládneme to, tvrdí Němci.* [online] Securitymagazin.cz.11.prosinec 2015 [cit.2019-31-12]. Dostupné z: <https://www.securitymagazin.cz/security/nemecke-naklady-na-uprchliky-15-bilionu-kc-rocne-zvladneme-to-tvrdi-nemci-1404048413.html>

Spiegel.de. *Die Ergebnisse der Landtagswahlen im Überblick* [online] 14. března 2016 [cit.2019-26-12]. Dostupné z: <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/wahlen-2016-die-ergebnisse-der-landtagswahlen-im-ueberblick-a-1082093.html>

Spiegel Online. *Bundestagswahl 2017: Alle Ergebnisse* [online] 13. října 2017 [cit.2019-26-12]. Dostupné z: <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/bundestagswahl-2017-alle-ergebnisse-im-ueberblick-a-1167247.html>

Stern.de. *Ostdeutsche AfD-Chefs kritisieren zu liberalen Parteikurs* [online] 15. března 2015 [cit. 2019-25-12]. Dostupné z: <https://www.stern.de/politik/deutschland/erfurter-resolution--afd-mann-bjoern-hoecke-kritisiert-zu-liberalen-partaikurs-5932902.html>

Südwestrundfunk.de. *CDU verliert dramatisch, AfD bei zwölf Prozent* [online] 18.února 2017[cit.2019-27-12]. Dostupné z: <https://www.swr.de/swraktuell/bw/bw-trend/bwtrendumfrage-februar-2016/-/id=14298842/did=16973734/nid=14298842/kd3omg/index.html>

Wahl.tagescahu.de. *Bürgerschaftswahl 2015 Bremen* [online] 5. října 2015 [cit.2019-25-12]. Dostupné z: <http://wahl.tagesschau.de/wahlen/2015-05-10-LT-DE-HB/index.shtml>